

Herning
Kommune

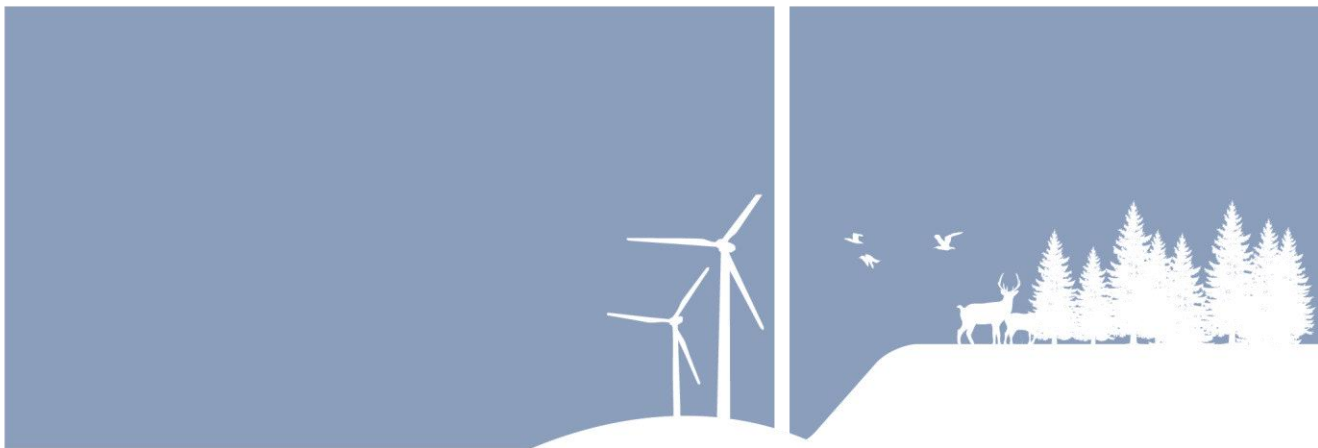
Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

Tillæg nr. 1 af kvægbruget

Regin D. Lassen
Odinsgaardsvej 5
7270 Stakroge

Afgørelsesdato: 14. september 2016
Sags nr.: 09.17.00-P19-35-16

HERNING KOMMUNE

Registreringsblad

Overordnet lovgrundlag	Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Dato for godkendelse:	14. september 2016
Ansøgningsskema nr.	84919 version 5, indsendt 16. Marts 2016 – Brugt til scenarie 1 med 100 % BAT-gulv i Kostalden
Fiktiv ansøgning	90782 version 2 – brugt til scenarie 2 med 5/6 BAT-gulve og 1/6 dybstrøelse i Kostalden
Scenarieregning	89364, som viser nudrift fra 2007 og frem til ansøgt drift i dag baseret på indsendt ansøgning skema 84919
Scenarieregning	90887, som viser nudrift fra 2007 og frem til ansøgt drift i dag baseret på indsendt fiktivt skema 90782
CVR-nr.	26526248
CHR nr.	58098
Ejendomsnummer	6570909180
Ejerlav, Matrikel nummer	Sønderlandet, Sdr. Felding, 14cf Sønderlandet, Sdr. Felding, 14s Sønderlandet, Sdr. Felding, 1br Sønderlandet, Sdr. Felding, 1bs Sønderlandet, Sdr. Felding, 29a
Adresse	Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge
Ansøgers navn og adresse	Regin D. Lassen Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge Tlf.nr.: 40779196
Konsulent	Heden og Fjorden Miljøkonsulent Trine Villumsen og Helle Borum Birk Centerpark 24, 7400 Herning Tlf.: 96296630
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune Rådhuset Torvet 7400 Herning
Miljøsagsbehandler	Louise Lindegaard Weinreich
Kvalitetssikring	Kirsten Brødbæk

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD	2
INDLEDNING	4
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE.....	6
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	7
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ ODINGGAARDSVEJ 5.....	9
DRIFT OG INDRETNING	9
ÅRSPRODUKTION - SCENARIO 1 – SKEMA 84919 VERSION 5	10
ÅRSPRODUKTION - SCENARIO 2 – SKEMA 90782 VERSION 2	11
ÅRSPRODUKTION FOR BÅDE SCENARIO 1 OG 2	11
ENSILAGEPLADS OG - STAKKE	12
UDBRINGNINGSAREALER – GÆLDER FOR BÅDE SCENARIO 1 OG 2, DA SCENARIO 2 ER WORST CASE	12
VILKÅR FRA RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE.....	13
EGENKONTROLVILKÅR.....	13
HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING.....	14
TILPASNINGER AF PROJEKTET	14
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	14
UDTALELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	14
AREALER I RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE	14
AFTALEAREALER.....	14
VURDERINGSGRUNDLAG	15
BIAKTIVITETER	15
EJENDOMMENS BELIGGENHED	15
NABOFORHOLD	16
PÅVIRKNING AF JORD	18
PÅVIRKNING AF GRUNDEVAND.....	21
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND	23
PÅVIRKNING AF NATURA 2000-VANDOMRÅDER.....	26
PÅVIRKNING AF NATUR	28
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER, RØDLISTEARTER, ANSVARSARTER MV.	33
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ.....	34
GENNEMGANG AF BAT FOR ODINGGAARDSVEJ 5.....	36
BAT – MANAGEMENT	36
BAT – FODER.....	36
BAT – STALDINDRETNING	37
BAT – FORBRUG AF VAND OG ENERGI	40
BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	42
BAT – UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	42
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	43
SAMLET VURDERING AF BAT	44
OVERSIGT OVER BILAG.....	45

Indledning

Ikke-teknisk resumé

Regin D. Lasse har søgt Herning Kommune om tillæg nr. 1 til gældende §12 miljøgodkendelse jævnfør Husdyrloven af husdyrbruget, Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge.

14. december 2012 har Odinsgaardsvej 5 fået en §19b afgørelse om ikke godkendelsespligtig etablering af opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Det er en 3.000 m³ gyllebeholder beliggende ved siden af den eksisterende gyllebeholder. Denne er aldrig blevet bygget og derfor er tilladelsen til gyllebeholderen bortfaldet.

4. februar 2015 har Odinsgaardsvej 5 fået en §12 miljøgodkendelse til 300 årskøer, 248 kvier (6-24 mdr.), 82 småkalve (0-6 mdr.), 150 tyrekalve (40-55 kg). Alle tung race. I den forbindelse blev der bygget en ny kostald, en ny malkestald og etableret et plansiloanlæg øst for ejendommen. Der er givet dispensation til skel til både kostald og malkestald.

Ved tilsyn i 2016 blev det konstateret at den nye kostald var indrettet anderledes end forventet. Kostalden er indrettet med 2 staldtyper: 1/6 dybstrøelse og 5/6 faste gulve brudt af spaltearealer. Hele stalden er etableret med en 1 meter ensidigt fald i længderetningen. Gangarealet bag sendebåsene er fast gulv, mens tværarealerne er 4 spaltekanaler jævnt fordelt i staldens bredderetning. Alle gangarealer inklusiv tværgangene skrubes med robotskraber hver 2. time døgnet rundt. Herning Kommune vurderer, dette gulv som værende sidestillet med BAT-gulvene: faste drænedede gulve med 2% hældning og skrabning hver anden time døgnet rundt.

I dette tillæg nr. 1 søges der om en udvidelse fra 550,48 DE i kvæg til 754,02 DE i kvæg.

Ansøgt drift (årsproduktion):

420 årskøer (norm mælkeproduktion på 10.120 kg EKM), 315 kvier (6-24 mdr.), 105 småkalve (0-6 mdr.), 210 tyrekalve (40-55 kg) og en avlstyr, alle tung race.

Der udvides med flere dyr i stalde, som er bygget. "Kostald" er ikke færdigindrettet, derfor søges der om 2 scenarier:

Scenarie 1: Hele kostalden er indrettet med det beskrevne BAT-gulv, hvor der skal gå 380 årskøer. Scenarie 2: en sjettedel af stalden er indrettet med dybstrøelse hvor der skal gå 40 årskøer, mens den resterende del af stalden er indrettet som det beskrevne gulv, hvor der skal gå 340 årskøer. Pt er stalden indrettet som beskrevet i scenarie 2, dog vil ejer indenfor for overskuelig fremtid ændre stalden til scenarie 1.

Endvidere etableres en 4.000 m³ gyllebeholder ved siden af den eksisterende gyllebeholder. Harmoniarealet udvides fra 276,12 ha ejede/forpagtede arealer til 475,32 ha ejede/forpagtede arealer. Der er ingen aftalearealer.

Ejendommen ligger cirka 3,8 kilometer sydøst for Sønder Felding (nærmeste byzone). Nærmeste samlede bebyggelse er Stakroge, som ligger cirka 1,1 kilometer sydøst for ejendommen.

Nogle af udbringningsarealerne ligger i Ringkøbing Skjern kommune, derfor er der indkommet en § 45 udtalelse fra denne kommune. Da ansøgningsystemet ikke opdeler udbringningsarealerne på kommuneniveau, er det aftalt med Ringkøbing Skjern Kommune at Herning kommune står for at vurdere og beregne påvirkningen af Ringkøbing fjord med kvælstof og fosfor fra udbringningsarealerne beliggende i begge kommuner.

Tillæg nr. 1 er udarbejdet af Herning Kommune.

Meddelelse om tillæg

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune tillæg til gældende miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at tillægget, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Det er Herning Kommunes vurdering, at udvidelsen af Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge der behandles efter § 12 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet. Derfor er offentligheden ikke informeret tidligt i beslutningsprocessen ved offentlig annoncering. Ligeledes har naboer og andre berørte ikke 6 ugers høring jf. § 55 stk. 4, men 3 ugers høring jf. § 56.

Tillægget gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, plansiloanlæg, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til dette tillæg.

Der gøres endvidere opmærksom på, at et tillæg efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Tillægget skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2024.

Hvis det meddelte tillæg ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af tillægget, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af tillægget. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Det er desuden et krav at de stillede vilkår skal overholdes.

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Gældende §12 miljøgodkendelse af 4. februar 2015
- Ansøgningsskema 84919 version 5
- Fiktivansøgning skema 90782 version 2
- Udtalelse fra Naturteam i Herning Kommune
- Arealudtalelse (§ 45) Ringkøbing Skjern Kommune
- Supplerende oplysninger frem til 15. august 2016

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven¹ med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles efter Husdyrlovens § 12 stk. 3, da ejendommen har en miljøgodkendelse efter § 12 i Husdyrloven meddelt 4. februar 2015.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, Lovbek. nr. 442 af 13/05 2016 med efterfølgende ændringer

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11/01 2016 med efterfølgende ændringer

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1318 af 26/11/2015 med efterfølgende ændringer

Tillægget har været i høring fra 19. august 2016 til 9. september 2016.

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug. IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da dette tillæg omhandler et kvægbrug, som ikke går ind under §12 stk. 1, nr. 1-3, er kvægbruget ikke omfattet af IE-Direktivet.

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet tillæg til udvidelse af husdyrbruget på Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge. Tillægget er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det er muligt at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Tillægget bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under "Bliv hørt", "Landbrug" og "Afgørelser" fra den 14. september 2016. Der kan klages i 4 uger. Klageberettigede er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen samt visse organisationer, alle som er angivet i husdyrlovens §84-87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen.

Klagen skal være tilgængelig for Herning Kommune i Klageportalen (det vil sige, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen) senest den 12. oktober 2016.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Herning Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Herning Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor tillægget på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen
Louise Lindegaard Weinreich
Agronom
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Miljø og Klima, Landbrugsteam

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast til tillæg nr. 1:

Ansøger: Regin D. Lasse, Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge

Naboer, matrikulære naboer og andre, som får udkastet til tillæg nr. 1 i høring. Konsekvensområde: 499 meter

- Torben Lyngsø, Sandetvej 31, 7270 Stakroge
- Lone Lyngsø, Sandetvej 31, 7270 Stakroge
- Beboer, Sandetvej 20, 7270 Stakroge
- Niels Erik Kristensen, Solhjemvej 1, 7280 Sønder Felding
- Albertine Jacoba Davelaar, Solhjemvej 1, 7280 Sønder Felding
- Boet efter Bent Eigil Lassen, Odinsgaardsvej 2, 7270 Stakroge
- Kenneth Christian Klint Johansen, Odinsgaardsvej 2, 7270 Stakroge
- Linda Hansen, Odinsgaardsvej 2, 7270 Stakroge
- Rene Hjuler, Odinsgaardsvej 3, 7270 Stakroge

Ejere af forpagtningsaftaler:

- Søren Christian Axelsen, Timlundvej 42, 7270 Stakroge
- Bjarne Larsen, Engebækvej 55, 7270 Stakroge
- Torben Lungsø, Sandetvej 31, 7270 Stakroge

Andre:

- Miljøkonsulent Helle Borum, Heden og Fjorden, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, E-mail: hbo@hflc.dk
- Ringkøbing-Skjern Kommune, E-mail: land.by.kultur@rksk.dk og dorthe.juul@rksk.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Sandet Vandværk, Sandetvej 18, 7270 Stakroge (75 34 70 56) hansholm@privat.dk
- Sdr. Felding Vandværk, att: bestyrelsesformand Johannes Støttrup, e-mail: sfvand@energipost.dk

Nedenstående er orienteret om meddelelse af tillæg nr. 1:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

Ansøger: Regin D. Lasse, Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge

Naboer og andre væsentlige interessenter

Ejere af forpagtningsaftaler:

- Søren Christian Axelsen, Timlundvej 42, 7270 Stakroge
- Bjarne Larsen, Engebækvej 55, 7270 Stakroge
- Torben Lungsø, Sandetvej 31, 7270 Stakroge

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-mail: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-mail: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-mail: ae@ae.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-mail: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-mail: herning@dof.dk
- Foreningen af brederejere ved Gødstrup Sø. E-mail: bestyrelsen@goedstrupsoe.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-mail: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-mail: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-mail: dn@dn.dk

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Miljøkonsulent Helle Borum, Heden og Fjorden, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, E-mail: hbo@hflc.dk
- Ringkøbing-Skjern Kommune, E-mail: land.by.kultur@rksk.dk og dorthe.juul@rksk.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-mail: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Sandet Vandværk, Sandetvej 18, 7270 Stakroge (75 34 70 56) hansholm@privat.dk

Vilkår for husdyrproduktion på Odinsgaardsvej 5

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for tillæg nr. 1 fremgår af ansøgningen og kvægbruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

1. Vilkårene i dette tillæg skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt når dyreholdet overskrider nudriften (300 årskøer (norm mælkeproduktion), 248 kvier (6-24 mdr.), 82 småkalve (0-6 mdr.), 150 tyrekalve (40-55 kg)). Den del af tillægget, som ikke er udnyttet inden to år efter at tillægget er meddelt bortfalder.
2. Der skal til enhver tid være et eksemplar af tillægget på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
3. Følgende vilkår fra gældende §12 miljøgodkendelse fra 4. februar 2015 ophæves: vilkår 4, 5, 6, 9 a, 11, 13 inklusiv figur 1, 15, 25, 26, 28 og 34.

Som følge af vilkår 1, bortfalder den del af tillægget, som ikke er blevet udnyttet inden for 2 år.

Ophævelse af vilkår:

Vilkår 4, 5 og 6 ophæves og erstattes af vilkår 4, 5, 6 og 7 i dette tillæg

Vilkår 9a ophæves, da staldgulvet er indrettet er indrettet med fald i længderetningen i stedet for

Vilkår 11 ophæves da ejer ikke længere har tilvalgt dette

Vilkår 13 med figur 1 ophæves, da der er kommet nye udbringningsarealer i dette tillæg

Vilkår 15 og 34 ophæves da ejer har indtastet at alt gyllen opbevares på ejendommen, for at lave en worst case beregning af ammoniakemissionen til den omgivende natur.

Vilkår 25 og 26 ophæves da der er kommet nye arealer til og der derved er stillet nye vilkår til arealdelen i dette tillæg

Vilkår 28 ophæves da Ringkøbing Skjern Kommune har lavet en nye §45 arealudtalelse. Der er stillet nye vilkår i dette tillæg

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er ejer af ejendommen.

Årsproduktion - Scenarie 1 – skema 84919 version 5

4. Tilladt årsproduktion:
- 420 årskøer, tung race (norm mælkeproduktion på 10.120 kg EKM)
 - 315 kvier, tung race (6 – 24 mdr.)
 - 105 småkalve, tung race (0 – 6 mdr.)
 - 210 tyrekalve, tung race (40 – 55 kg) (10 stipladser)
 - 1 avlstyr (1 stiplads)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldafsnit nr.	Dyrehold og staldtype	Vægt/ aldersgrænser	Antal dyr	Antal DE
Goldkostald og opdræt	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)		10	13,82
Goldkostald og opdræt	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	6-24 mdr.	315	142,46
Kalvestald	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)		30	41,47
Kalvestald	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	0-6 mdr.	105	28,38
Kalvestald	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	40-55 kg	210	2,06
Kostald 2014	Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv og spaltekanal, 1% fald i længderetningen, skrabning hver 2. time		380	525,27
Kostald 2014	Avlstyr, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv		1	0,56
I alt				754,02

Årsproduktion - Scenarie 2 – skema 90782 version 2

5. Tilladt årsproduktion:
- 420 årskøer, tung race (norm mælkeproduktion på 10.120 kg EKM)
 - 315 kvier, tung race (6 – 24 mdr.)
 - 105 småkalve, tung race (0 – 6 mdr.)
 - 210 tyrekalve, tung race (40 – 55 kg) (10 stipladser)
 - 1 avlstyr (1 stiplads)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldafsnit nr.	Dyrehold og staldtype	Vægt/ aldersgrænser	Antal dyr	Antal DE
Goldkostald og opdræt	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)		10	13,82
Goldkostald og opdræt	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	6-24 mdr.	315	142,46
Kalvestald	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)		30	41,47
Kalvestald	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	0-6 mdr.	105	28,38
Kalvestald	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	40-55 kg	210	2,06
Kostald 2014	Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv og spaltekanal, 1% fald i længderetningen, skrabning hver 2. time		340	469,98
Kostald 2014	Malkeko, tung race, dybstrøelse		40	55,29
Kostald 2014	Avlstyr, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv		1	0,56
I alt				754,02

Årsproduktion for både scenarie 1 og 2

6. Nedgang i mælkeydelsen må ikke konverteres til flere dyr
7. Beregningen af dyreenheder for køerne er sket med baggrund i mælkeydelsen på 10.120 kg EKM. Såfremt mælkeydelsen overstiger dette,
- Skal der ske en tilsvarende reduktion i antallet af køer, kvier eller kalve, så den tilladte husdyrproduktion på 754,02 DE ikke overstiges **eller**
 - Skal ejer anmelde og Herning Kommune skal godkende en forøgelse af harmoniarealet **og / eller**
 - Skal der ske en anden afsætning af de ekstra DE husdyrgødning. Modtager af husdyrgødningen skal godkendes af Herning Kommune.

Antallet af dyr angiver den tilladelige produktionsstørrelse. De angivne dyreenheder er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse⁴.

⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1318 af 26/11/2015 med efterfølgende ændringer

Der er i ansøgningen taget højde for mælkeydelsen i forhold til beregning af dyreenheder. For at sikre, at eventuel faldende mælkeydelse ikke omsættes til ekstra køer, er det stillet vilkår til dette. Årsagen er, at disse ekstra dyreenheder hverken indgår i ammoniak og lugtgeneberegninger fra ejendommen eller beregningerne for kvælstof og fosfor i gødningen.

Ved stigende mælkeydelse skal ejer sikre, at de ekstra DE i husdyrgødning afsættes som angivet under vilkår 6 a, b og c. Så længe der kun er tale om en øget mælkeydelse, påvirker det kun beregningen af dyreenhederne. Dette vilkår er stillet for at give ansøger mulighed for at videreudvikle sin besætning.

Ved små ændringer i produktionen skal der indsendes dokumentation for, at der ikke sker en stigning i lugt, ammoniak kg P/DE ab lager og DE.

Ensilageplads og - stakke

8. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå fem år, før ensilage igen må placeres på samme sted.

Udbringningsarealer – gælder for både scenarie 1 og 2, da scenarie 2 er worst case

9. Udbringningsarealet (475,32 ha) må tilføres husdyrgødning svarende til 1,67 DE/ha. Der må maksimalt tilføres 80.745,61 kg N og 12.252,42 kg P.
10. Der skal på husdyrbrugets udbringningsarealer være mindst 1 % ekstra efterafgrøder, udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav.
11. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

Der er stillet vilkår om ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende krav om efterafgrøder. Formålet med de ekstra efterafgrøder er kontinuerligt at beskytte grundvandet mod udvaskning.

Overholdelse af beskyttelsesniveauerne er under den forudsætning, at de standardsædskifter og gødningstiltag, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af fosfor- og kvælstofbelastningen fra husdyrbruget, overholdes. For at sikre, at dette er overholdt, er der stillet vilkår til dokumentation af sædskifte og gødningsplaner på alle ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Ændring af udbringningsarealer: Såfremt der sker ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jf. bilag og kortbilag - skal dette anmeldes til Herning Kommune efter bestemmelserne i §§ 25-26 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen skal derefter vurdere om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis disse som minimum dækker samme areal, og at disse ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem ejendommens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning, idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes

mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående miljøgodkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Vilkår fra Ringkøbing-Skjern Kommune

12. På husdyrbrugets udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle/dybstrøelse i alt svarende til 1,67 DE/ha.
13. Udbringningsarealernes nitratudvaskning til overfladevandet må ikke overstige, hvad der svarer til et planteavlslug i oplandet til Ringkøbing Fjord
14. Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder, beregnet ud fra efterafgrødegrundarealet i årets markplan, udover det af Plantedirektoratets til enhver tid gældende lovpligtige krav om efterafgrøder.
15. Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

Egenkontrolvilkår

16. Herning Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:
 - Ejerskifte af virksomhed
17. **Tilført husdyrgødning - udbringningsarealer**
 - a. Der skal forelægge dokumentation for tilført mængde husdyrgødning fra andre.

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, udtalelse fra Herning Kommunes Naturteam, arealudtalelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune, samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold, har Herning Kommune vurderet, at husdyrbruget, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og den daglige drift, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse:

- at udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- at driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- at husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
- at der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne, hvorfor Herning Kommune meddeler tillæg nr. 1 til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Tilpasninger af projektet

Der er sket tilpasning af projektet i forhold til den indsendte ansøgning.

I skema nr. 84919 vers 2: tilretning af arealer i forhold til §3 naturområder.

I skema nr. 84919 vers 3: skemaet skulle bruges til at kunne tage et kopi til en fiktiv ansøgning 90782 som er brugt til scenarie 2

I skema nr. 84919 vers 4: tilretning af arealer i forhold til fjernede læhegn.

I skema nr. 84919 vers 5: tilretning af arealer i grundvandsområder, da der er kommet nye udpegninger som ikke er helt opdaterede i husdyrgodkendelse.dk.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring i 3 uger fra 19. august 2016 til 9. september 2016. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsfasen.

Udtalelse fra andre myndigheder

Arealer i Ringkøbing-Skjern Kommune

En del af udbringningsarealerne, svarende til 126,07 ha, ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune. Derfor er Ringkøbing-Skjern Kommune blevet bedt om en udtalelse jf. § 45 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Udtalelsen er vedlagt som bilag 13.

De vilkår, som Ringkøbing Skjern ønsker at stille, er efterfølgende indarbejdet i dette tillæg. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at den ansøgte drift af harmoniarealet beliggende i Ringkøbing-Skjern Kommune kan tillades med de stillede vilkår, da driften ikke vil påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Vurderingerne i dette tillæg omfatter herefter kun de ejede/forpagtede udbringningsarealer, der er beliggende i Herning Kommune.

Aftalearealer

Ansøger ejer eller forpagter selv alle udbringningsarealer, hvorfor der ikke er aftalearealer i det ansøgte projekt.

Vurderingsgrundlag

Tillæg nr. 1 og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 - 2024/Naturplaner
- Vandplaner 2009-2015

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

Ejendommens beliggenhed

Anlæggets beliggenhed
Jævnfør §20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening, eller væsentlige gener for omgivelserne, begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra: <ul style="list-style-type: none">• en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren• et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde• et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Jf. § 4 i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. er det ikke tilladt at etablere anlæg, ændre eller udvide eksisterende dyrehold i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse

Husdyrbruget er ifølge Herning Kommuneplan 2013 – 2024 beliggende i primært landbrugsområde. Ejendommen ligger cirka 3,8 kilometer sydøst for Sønder Felding (nærmeste byzone). Nærmeste samlede bebyggelse (Stakroge), ligger cirka 1,1 kilometer sydøst for ejendommen. Se bilag 4.

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet er der søgt om tilladelse til at opføre en ny gyllebeholder på 4.000 m³. Se bilag 1. Den nye gyllebeholder bygges ved siden af eksisterende gyllebeholder nordøst for staldanlægget. Det er på samme sted, hvor ejer tidligere har fået lov til at opføre en 3.000 m³ gyllebeholder. Denne gyllebeholder blev dog aldrig bygget.

Afstandsforhold fra nybyggeri

Anlægstype	Afstandskrav	Målt afstand fra nybyggeri, den nye gyllebeholder
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	Cirka 60 meter
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	Mere end 50 meter
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 meter	Cirka 110 meter
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	Cirka 300 meter
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	Mere end 25 meter
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	Cirka 60 meter
7) Naboskel	30 meter	Cirka 120 meter
8) Nærmeste nabo	50 meter	Cirka 510 meter

Herning Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg - efter byggeriet af den nye gyllebeholder- vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Herning Kommune vurderer endvidere, at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven. Herning Kommune vurderer, at afstandskrav jf. husdyrlovens § 6 og § 8 er overholdt.

Landskabsvurdering / varetagelse af de landskabelige værdier

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt Stakroge by. En del markskel er markeret med levende hegn, og længere mod syd og vest ligger der skove/plantager. Ejendommen er omkranset af heder og moser hvor bl.a. i en afstand af ca. 1 km, ligger en hede, som er omfattet af lovens §7. Det er landbrugsland på hovedsageligt sandjord og med store marker med levende hegn. Landskabet er ikke særegent, men et normalt dyrkningslandskab som det

sædvanligvis ser ud i et sådant område. Staldanlægget og de 2 gyllebeholdere ligger ikke i et område, der er udpeget som landskabeligt interesseområde i regionplanen. Ejendommen er ikke en del af et særligt kulturgeografisk mønster.

Den nye gyllebeholder opføres ikke inden for skovbyggelinjer, sø- og å beskyttelseslinjer, kirkebyggelinjer og fortidsmindelinjer. Der er ingen beskyttede sten- eller jorddiger i nærheden af den nye gyllebeholder. Endvidere er gyllebeholderen placeret ved siden af eksisterende gyllebeholder og mellem 2 staldbygninger. Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre væsentligt på området, da staldanlægget med gyllebeholdere er afskærmede af eksisterende læhegn langs markskel.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget med en ny gyllebeholder ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status.

Naboforhold

Lugt

Lugtgener fra anlæg
I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: <u>byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig</u> på henholdsvis 5, 7 og 15 OUE ¹⁵ pr. m ³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.
Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier, med hensyn til de tre forskellige områdetyper, netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OUE ¹⁵ pr. m ³ luft ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.
Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til. Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtberegningen er ens i de 2 scenarier, derfor er der taget udgangspunkt i scenarie 1 – skema 84919 version 5.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Odinsgaardsvej 2	0	FMK	119,59	102,45	119,59	102,45	447,58	Ja	Ja
+ Sandetvej 31	0	NY	363,00	259,87	363,00	259,87	1.064,67	Ja	Ja
+ Sønderlandet, Sdr. Felding	0	NY	534,34	393,01	507,62	373,36	1.086,50	Ja	Ja

Generelt er det sådan at oplysningerne om den kumulative effekt skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzonen, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Da der ikke er andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone, er der ikke nogen kumulativ effekt.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 498,13 meter. (Konsekvensområde = 1,6 * (Q)(0,6), hvor Q = lugtemissionen [LE/s] = 14.300,96 LE/s). Denne beregning er ens i scenarie 1 og scenarie 2. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

De 2 gyllebeholdere ligger mere end 300 meter fra nærmeste nabo. Odinsgaardsvej 3 ejer af ansøger.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende. Alle tyder beboelse ligger udenfor geneafstanden, så udvidelsen af husdyrbruget vil ikke medføre væsentligt øgede lugtgener. Det må dog forventes, at beboelser indenfor konsekvensområdet på vil opleve øget lugt, idet lugtgeneafstanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt.

Støj

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet må det forventes at medføre mere støj, både fra dyrene og de medfølgende aktiviteter.

De væsentligste støjkloder vil være:

- Støj fra stalde
- Ventilation af malkestald morgen og aften
- Kompressor i malke- og køleanlæg
- Blanding og indblæsning af foder
- Antallet af malkninger pr. dag vil stige
- Flere transporter

Følgende tiltag mod støjkloder er vurderet til at have en positiv effekt:

- at staldanlægget er konstrueret med naturlig ventilation
- at det automatiske malkesystem er placeret inde i stalden med lav støjfrekvens til følge (det forventes ikke at kunne høres uden for bygningen)

Når udvidelsen er foretaget, kan der forekomme mere kørsel med foder fra plansiloanlæggene til staldafsnittene end tidligere. Herning Kommune vurderer, at da dyreholdet udvides i eksisterende byggeri, vil støjpåvirkningen af nærmeste nabo ikke ændres væsentligt.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde er beliggende mere end 1.000 meter fra staldanlægget. På grund af den store afstand fra staldanlægget, vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og de medførende aktiviteter ikke vil påvirke disse områder.

Herning Kommune vurderer samlet, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til væsentlig øget støjpåvirkning af omgivelserne. Skulle der mod forventning opstå støjproblemer, skal ansøger udarbejde en handleplan til afhjælpning af disse.

Støv

En udvidelse af dyreholdet vil oftest medføre flere transporter til og fra bedriften og dermed mere støv på grusveje. Der er en grusvej fra den offentlige vej ind til ejendommen, så ved tørt vejr kan transporter til ejendommen medføre støv på grusvejen. Endvidere vil der være støv fra ejendommen i forbindelse med indblæsning af foder og håndtering af halm. I høstsæsonen vil der periodevis være mere støv. Nærmeste nabo ligger cirka 400 meter vest for ejendommen.

Grusvejen fra den offentlige vej ligger cirka 200 meter fra nærmeste nabo.

Herning Kommune vurderer at transporter til og fra husdyrbruget samt indblæsning af foder ikke vil give væsentlige støvproblemer, på grund af udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af læhegn. Skulle der mod forventning opstå støvproblemer, skal ansøger udarbejde en handleplan til afhjælpning af disse.

Transport

Transport til og fra ejendommen foregår ad Odinsgaardsvej. Se bilag 5. Bedriften ligger hensigtsmæssigt i forhold til til- og frakørselsforhold og transporter til og fra marker sker med kun få beboelser langs vejen samt kun til udkanten af Stakroge. Da der er tilkøbt

yderligere jord, vil en del flere transportere i forbindelse med grovfoderproduktionen og høst foregå af offentlig vej. Transporter med husdyrgødning er sæsonbetonet i forhold til markarbejde. De øvrige transportere er jævnt fordelt over året.

De typer af transportere, der i antal vægter mest efter projektets færdiggørelse, er antallet af transportere med grovfoder, transportere med husdyrgødning og afhentning af mælk.

I nedenstående tabel ses hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for antallet transportere til og fra ejendommen.

Oversigt over antal transportere pr. år

Antal transportere	Nudrift	Ansøgt drift
Afhentning af mælk	183	183
Grovfoder	50	150
Tilskudsfoeder fra Foderstoffirmaer	26	30
Transport af husdyr til og fra ejendommen	24	24
Diesel	4	6
Fast besøg af dyrlæge	12	12
DAKA	12	16
Transport af gylle fra gyllebeholder til udbringningsarealer	500	700
I alt	811	1.121

Herning Kommune vurderer, at på trods af en stigning på 38 % transportere, vil det ikke give væsentlige gener for naboer.

Påvirkning af jord

Håndtering og opbevaring af gylle

Gyllen pumpes fra stald til gyllebeholder med traktorpumpe. Overpumpningen foregår kun under overvågning. Påfyldning af gyllevogne sker med traktorpumpe. Ved overpumpning til lastbil suges med læssekran, der sikrer mod spild på fyldepladsen.

Udbringning af gylle

Ansøger oplyser, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende.

Gyllebeholdere

Ansøger oplyser, at der for begge gyllebeholdere er, og vil blive, tale om:

- stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- at gyllebeholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- at gyllebeholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- at der ikke er monteret spjæld på gyllebeholderne
- at alt overpumpes via neddykket rør
- at gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- at gyllebeholderne er overdækkede med naturligt flydelag, som sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning
- at gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen
- at der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne

Opbevaringskapaciteten

Den årlige produktion af gylle i ansøgt drift er på cirka 13.480 ton beregnet ud fra normer jævnfør konsulenterklæring. Se bilag 12. Denne beregning er inklusiv drikkevandsspild, regnvand og rengøringsvand, som ledes til gyllebeholder. Opbevaringskapaciteten af gylle mm. på ejendommen med den eksisterende gyllebeholder, den nye gyllebeholder på 4.000 m³ samt de 3 gyllebeholdere på andre ejendomme er efter udvidelsen på 9,5 måned. Hermed er Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Oversigt over opbevaringskapacitet

Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Gyllebeholder 1	2002	2014	3.000	-
Gyllebeholder 2, ny gyllebeholder	2016	Ikke opført i nudrift	4.000	-
Fortank og gyllekanaler	-	-	710	-
I alt på ejendommen			7.710	100 %
Ejede gyllebeholdere på andre ejendomme				
Timlundvej 43	1994	2014	1.600	-
Høglundvej 1, 7270 Stakroge (Ringkøbing Skjern Kommune)	-	-	1.600	-
Sønderbyvej 5, 7270 Stakroge	-	-	700	-
I alt på andre ejendomme			3.900	-
I alt samlet			11.610	100%

I begge scenarier er alt gyllen indtastes som opbevaret på ejendommen. Det giver en worst case beregning af ammoniak emission til den omgivende natur. Dette er accepteret af Herning Kommune.

Scenarie 1 – ansøgning 84919 version 5

Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE - kvæg, får, geder	DE – svin og andre dyr
Kvæggylle	66.737,08	9.866,72	667,95	-
Dybstrøelse	9.053,29	1.294,20	86,06	-
Tilført svinegylle	4.500,00	1.001,00	-	40,60
I alt	80.290,37	12.161,92	754,01	40,60

Herning Kommune har stillet vilkår til udbringning af kg N/ha/år og kg P/ha/år, jævnfør ovenstående oplyste mængde husdyrgødning.

Dybstrøelse/fast gødning

På årsplan produceres 846 tons dybstrøelse fra kvæg, hvilket svarer til 86,06 DE dybstrøelse.

Al dybstrøelse opbevares i markstak. Der er ingen møddingsplads på ejendommen. Kalvegødningen lægges i gyllebeholderne.

Herning Kommune vurderer, at gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. Herning Kommune vurderer, at placeringen af gyllebeholderne overholder gældende afstandskrav.

Scenarie 2 – ansøgning 90782 version 2

Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE - kvæg, får, geder	DE – svin og andre dyr
Kvæggylle	61.150,99	9.036,55	612,66	-
Dybstrøelse	15.127,92	2.222,27	141,35	-
Tilført svinegylle	4.466,70	993,60	-	40,30
I alt	80.745,61	12.252,42	754,01	40,30

Herning Kommune har stillet vilkår til udbringning af kg N/ha/år og kg P/ha/år, jævnfør ovenstående oplyste mængde husdyrgødning.

Dybstrøelse/fast gødning

På årsplan produceres 141,35 DE dybstrøelse. Al dybstrøelse opbevares i markstak. Der er ingen møddingsplads på ejendommen. Kalvegødningen lægges i gyllebeholderne.

Herning Kommune vurderer, at gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. Herning Kommune vurderer, at placeringen af gyllebeholderne overholder gældende afstandskrav.

Påvirkning af grundvand

Grundvand

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer, der er nævnt i bilag 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, kan der, i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion, ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse. Tilladelsen eller godkendelsen skal som minimum fastsætte vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.

I Herning Kommune vurderes konkret på udvaskningsberegninger på arealer, der ligger i nitratfølsomt indsatsplanområde, nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) samt nitratfølsomt område med særlige drikkevandsinteresser. Derudover foretages der også en konkret vurdering af nitratudvaskningen hvis udbringingsarealerne ligger indenfor en afstand af 300 meter fra fælles vandindvindingsboringer samt i indsatsplanområder.

NFI, udpegninger

En del af udbringingsarealerne svarende til 6,56 ha ligger i nitratfølsomme indvindingsområder og nitratfølsomt indsatsplanområde. Se bilag 6.

Scenarie 1 – ansøgning 84919 – version 5:

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
19-0	0,9	53	2	54	50
20-0	5,3	53	2	54	50
20-1	3,4	53	2	54	50

Udvaskningen af kvælstof fra mark 19-0, 20-0 og 20-1 stiger fra 51 mg nitrat pr. liter til 53 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift.

Krav til udvaskningen for de berørte arealer er, at udvaskningen ikke må overskride værdien, svarende til et plantebrug. Dette er beregnet til 54 mg nitrat pr. liter. Ejer har valgt at bruge 1% ekstra efterafgrøder for at overholde kravet til arealerne.

Scenarie 2 – ansøgning 90782 – version 2:

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
19-0	0,9	53	3	54	51
20-0	5,3	53	3	54	51
20-1	3,4	53	3	54	51

Udvaskningen af kvælstof fra mark 19-0, 20-0 og 20-1 stiger fra 50 mg nitrat pr. liter til 53 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift.

Krav til udvaskningen for de berørte arealer er, at udvaskningen ikke må overskride værdien, svarende til et plantebrug. Dette er beregnet til 54 mg nitrat pr. liter. Ejer har valgt at bruge 1% ekstra efterafgrøder for at overholde kravet til arealerne.

For begge scenarier:

Herring Kommune gør opmærksom på at der er en 5 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring markvandingsboringer, havevandingboringer og private drikkevandsboringer. Tilsvarende er der en 25 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandværksboringer (almen vandforsyning).

Mark Id	Boringstype	DGU-nr.
48-0	Markvanding	101193
69-0	Markvanding	101207
5-0	Markvanding	101229
46-0	Andet enkeltanlæg – vanding af mink	183409
7-0	Drikkevandsboring – privat husholdning	103.771
68-0	Drikkevandsboring – privat husholdning	103.1396
33-0	Markvanding	103.980

Sønder Felding Vandværk har indvindingsopland indenfor NFI områder i udbringningsarealet. Se bilag 7.

Herring Kommune vurderer, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet mod nitratudvaskning ved de generelle landbrugsregler og med vilkår om 1% ekstra efterafgrøder, så der er en mindre udvaskning end ved en standardplanteavlssædskifte.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofftilførsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Indhold af næringsstoffer i husdyrgødning

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normal for næringsstof i husdyrgødning. Ud fra disse beregninger vurderer Herning Kommune, om overfladevandet påvirkes.

Husdyrbrugets påvirkning af overfladevand

Jævnfør husdyrloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen skal kommunen vurdere om ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra anlægget til miljøet. Derfor skal der vurderes på spildevand, vaskepladser, udledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, samt sanitært spildevand, for at forebygge forurening med gylle, sanitært spildevand og forurenende stoffer såsom pesticidrester mm.

Referencesædskiftet

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med vurdering af beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da der for udvidelsen på ejendommen er valgt samme sædskifte, et K4-sædskifte, som referencesædskiftet på alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen.

Spildevand

Den nye gyllebeholder placeres ved siden af den eksisterende gyllebeholder og cirka 110 meter fra nærmeste åbne vandløb.

For det eksisterende staldanlæg og eksisterende gyllebeholder, så henvises til vurderingerne omkring spildevand til den gældende §12 af 4. februar 2015.

Herning Kommune vurderer, at den nye gyllebeholder overholder gældende afstandskrav samt gældende regler for afledning af spildevand.

Søer

Ingen af udbringingsarealerne er beliggende i oplandet til Svanholm Sø, Knudmose Sø, Fuglsang Sø, Søby Sø, Kraftsværkssøen, Gødstrup Sø, Sidetagssø M, Sunds Sø eller Søbylejet. Sunds Sø og Søby Sø er Lobelie søer beskyttet efter § 7, mens Gødstrup Sø, ifølge Herning Kommuneplan 2013-2024 er målsat som et område med naturligt og alsidigt plante og dyreliv. For de resterende søer må tilstanden ikke forringes. Derved har alle søerne et søopland, som der skal tages hensyn til.

Mark 51-0, 62-0 og 63-0 ligger ved beskyttede søer. Der er ikke registreret bilag 4 arten spidssnudet frø indenfor 100 meter af søerne. Endvidere skrån timer markerne ikke med mere end 6 ° ned mod søen. Der er minimum 2 meters bræmmer mellem markerne og søerne.

Mark 23-0 og 24-0 ligger ved beskyttede søer. Der er registreret en bilag 4 art (spidssnudet frø) indenfor 100 meter af søerne. Naturtemaet i Herning Kommune har på den baggrund udtalt sig:

"Der er i 2001 registreret spidssnudet frø i tre vandhuller hhv. 430, 510 og 590 meter nord-nordøst for staldanlægget. Arten er en bilag 4-art, og deres levested (vandhullerne med de omkringliggende arealer) må derfor ikke forringes. Mark nr. 23-0a og 24-0 ligger umiddelbart op til vandhullerne. Der sker ingen intensivning af markdriften på de to marker – begge marker har ligget med eksisterende drift fra før 1992. Mange paddearter er sårbare over for markdrift, så derfor anbefales det, at markdrift ikke sker i vejr med risiko for afdrift. Hvis Herning Kommune bliver opmærksom på, at markdriften skader bilag 4 arter kan kommunen efterfølgende stille vilkår til sikring af arternes levesteder eksempelvis i form af bræmmer omkring levestederne."

De resterende marker ligger ikke tættere end 10 meter fra beskyttede søer.

Der må ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til søer.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af nævnte beskyttede søer og observerede Bilag 4 art spidssnudet frø.

Vandløb

Jævnfør Herning Kommuneplan 2013-2024 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger.

Nogle af udbringningsarealerne ligger ned til vandløb. Se bilag 8. Udbringningsarealerne skrån timer på intet sted ned mod vandløbene.

Der må ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til vandløb.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de nævnte vandløb, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod vandløbene.

Nitrat

Kvælstofudvaskning

Ud fra arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 %-reduktion. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3.

For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der, i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, være et lavere husdyrtryk end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på ejendomsniveau blive beregnet et samlet krav til hele husdyrbruget. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet, der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande. I Herning Kommune er der udpeget nitratklasse 2 jorde med det nye nitratkort fra marts 2016. De meste af arealet ligger dog i udenfor nitratklasse 1-3.

Beregning af nitratudvaskning

Udbringingsarealet er på 475,32 ha ejede/forpagtede arealer. Heraf ligger 364,76 ha udenfor nitratklasse 1-3, mens 110,56 ha ligger i nitratklasse 2. Nitratklasse 2 betyder, at arealerne tilbageholder mellem 51-75 % af kvælstoffet jævnfør sårbarhedskortet og reduktionskortet. I nitratklasse 2 er der som udgangspunkt krav om, at der kun må udbringes husdyrgødning svarende til 65 % af, hvad harmonireglerne tillader.

Størrelsen af det samlede ejede og forpagtede udbringingsareal på, der er berørt, medfører at husdyrbruget, som udgangspunkt, skal reducere husdyrtrykket svarende til 91,86 % af fuldt husdyrtryk på de ejede og forpagtede arealer.

Scenarie 1 – skema 84919 version 5

Det reducerede husdyrtryk svarer til 1,54 DE/ha (DEmax) og en udvaskning til overfladevandet (DEmax) på 79,6 kg N/ha/år.

Beregning af det maksimale dyretryk DEmax og det reelle dyretryk DEreel for ansøgt drift:

DEmax: 1,54 DE/ha.

DEreel: 1,67 DE/ha.

Da DEreel er større end DEmax, er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand ikke overholdt, og der skal indføres virkemidler.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DEmax uden virkemidler og kg N/ha DEreel med virkemidler):

KgN/ha DEmax: 79,6 kg N/ha.

KgN/ha DEreel: 78,9 kg N/ha.

Da kg N/ha DEreel er mindre end kg N/ha DEmax, er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt. Der er anvendt 1% ekstra efterafgrøder som virkemiddel, hvilket der er sat vilkår til.

Scenarie 2 – skema 89782 version 2

Det reducerede husdyrtryk svarer til 1,54 DE/ha (DEmax) og en udvaskning til overfladevandet (DEmax) på 79,6 kg N/ha/år.

Beregning af det maksimale dyretryk DEmax og det reelle dyretryk DEreel for ansøgt drift:

DEmax: 1,54 DE/ha.

DEreel: 1,67 DE/ha.

Da DEreel er større end DEmax, er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand ikke overholdt, og der skal indføres virkemidler.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DEmax uden virkemidler og kg N/ha DEreel med virkemidler):

KgN/ha DEmax: 80,5 kg N/ha.

KgN/ha DEreel: 79,9 kg N/ha.

Da kg N/ha DEreel er mindre end kg N/ha DEmax, er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt. Der er anvendt 1% ekstra efterafgrøder som virkemiddel, hvilket der er sat vilkår til.

For begge scenarier:

Herning Kommune vurderer, at de generelle harmoniregler og det brugte virkemiddel på 1% ekstra efterafgrøder er tilstrækkeligt i forhold til at overholde kravene for beskyttelse af overfladevand.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder

EU har udpeget naturområder til vands, som set i et europæisk perspektiv er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, ramsar- og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Den enkelte kommune skal blandt andet vurdere, hvor stor N-udledningen fra det ansøgte projekts udbringningsarealer er i forhold til hvilket opland udbringningsarealerne er beliggende i. I Herning Kommune er der 3 vandoplande til hhv. Ringkøbing Fjord, Nissum Fjord og Limfjorden.

Dyretryk i kystoplandet

Stigende dyretryk i kystoplandet

I Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, om et husdyrprojekt vil medføre skadesvirkning på overfladevande, indgår der blandt andet en vurdering af udviklingen i dyretrykket i området, hvor projektet ønskes gennemført.

I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, må nitratudvaskning ikke være større end hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug. Et planteavlbrug er defineret ved et planteavlssædskifte (S1 på lerjord og S3 på sandjord), hvor der udelukkende benyttes handelsgødning, dvs. ingen husdyrgødning.

Nitratpåvirkning af Ringkøbing Fjord

Beregning af nitratudvaskning

Dyretrykket i oplandet til Ringkøbing Fjord har siden 2007 været stigende. For at kunne udvide dyreholdet, er det et krav i forhold til Natura 2000-områderne, at udvaskning fra udbringningsarealerne ikke må overskride værdien fra et planteavlbrug⁵.

Scenarie 1 – skema 84919 version 5

Udvaskningen for planteavlbrug er:

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et planteavlbrug	81,8
Merudvaskning fra husdyrbrug	-2,9

Den faktiske udvaskning i ansøgt drift er beregnet til 78,9 kg N/ha, hvilket ligger under niveauet for et planteavlbrug. For at kunne overholde udvaskningen fra et planteavlbrug, har ansøger valgt at anvende 1 % ekstra efterafgrøder som virkemiddel, hvilket der er stillet vilkår til.

Scenarie 2 – skema 89782 version 2

Udvaskningen for planteavlbrug er:

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et planteavlbrug	81,8
Merudvaskning fra husdyrbrug	-1,9

Den faktiske udvaskning i ansøgt drift er beregnet til 79,9 kg N/ha, hvilket ligger under niveauet for et planteavlbrug. For at kunne overholde udvaskningen fra et planteavlbrug, har ansøger valgt at anvende 1 % ekstra efterafgrøder som virkemiddel, hvilket der er stillet vilkår til.

⁵ Miljøstyrelsen, se deres hjemmeside med WIKI vejledning.

For begge scenarier:

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrholdet på ejendommen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante marine recipienter. Beregningerne viser, at beskyttelsesniveauet for nitrat til Natura 2000-områder i forhold til overfladevand er overholdt. Herning Kommune vurderer, at det ansøgte, i kumulation med andre planer og projekter, ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000-områder i Ringkøbing Fjord.

Fosfor

Fosforoverskud
I henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug ⁶ , har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor.
– For arealer på dræned lerjord med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug (Fosforklasse 0).
– For arealer på dræned lerjord, hvor fosfortallet er mellem Pt 4,0-6,0, stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen (Fosforklasse 1).
– På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern-fosforforholdet er over 20. Jordbundsanalyserne vedrørende Fe/P-forholdet skal udtages af en uvildig instans. (Fosforklasse 2).
– For arealer på dræned lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosforbalance (Fosforklasse 3).
Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning.

Udbringningsarealer i opland til Ringkøbing Fjord

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Ringkøbing Fjord. Ringkøbing Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor⁷.

En del af udbringningsarealerne svarende til 121,20 ha ligger i fosforklasse II. Fosforklasse II er lavbundsarealer. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning⁸. For disse udbringningsarealer er der krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal, kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle standardsædkifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau og eventuelle vilkår vedrørende fosforoverskud skal knyttes til bedriftsniveau.

Scenarie 1 – skema 84919 version 5

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-18,6 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **2,3 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **25,6 kg P/ha/år.**

P-fracførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **23,3 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **2,3 kg P/ha/år.**

⁶ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11/01 2016 med efterfølgende ændringer

⁷ For udpegning se hjemmesiden med arealinfo, vælg landbrug, fosforklasser.

⁸ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11/01 2016 med efterfølgende ændringer

Scenarie 2 – skema 90782 version 2

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **0,0 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **2,5 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **25,8 kg P/ha/år.**

P-aførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **23,3 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **2,5 kg P/ha/år.**

For begge scenarier er beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

Herning Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Herning Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke stilles skærpede vilkår jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §11 stk. 2. Endvidere vurderer Herning Kommune at kravene i Habitatdirektivet er overholdt.

Påvirkning af natur

Samlet deposition siden 2007

For at vurdere om den samlede merdeposition, fra nudriften 1. januar 2007 til og med den ansøgte udvidelse i dette tillæg, har en negativ virkning på nærliggende naturområder, er der lavet 2 scenarieberegninger.

Scenarie 1 – skema 84919 version 5

For scenarie 1 skema 84919 version 2 er der lavet en scenarieberegning nr. 89364. I scenarieberegningen 89364 er nudriften ændret til produktionen pr. 1. januar 2007 og den ansøgte produktion, som den ser ud i denne tillæg, er ansøgt drift.

Nærmeste naturområde er en § 3 mose cirka 465 meter Nordvest for anlægget. Der er i scenarieberegningen beregnet en merdeposition på 0,6 kg N/ år på mosén.

Scenarie 2 – skema 90782 version 2

For scenarie 1 skema 90782 version 1 er der lavet en scenarieberegning nr. 90887. I scenarieberegningen 90887 er nudriften ændret til produktionen pr. 1. januar 2007 og den ansøgte produktion, som den ser ud i denne tillæg, er ansøgt drift.

Nærmeste naturområde er en § 3 mose cirka 465 meter Nordvest for anlægget. Der er i scenarieberegningen beregnet en merdeposition på 0,7 kg N/ år på mosén.

For begge scenarier:

Herning Kommune vurderer, at da der ikke sker en merbelastning, som overskrider det generelle beskyttelsesniveau på 1,0 kg /ha/år, så har udvidelsen af dyreholdet og byggeriet af den nye gyllebeholder ingen væsentlig betydning for den omgivende natur.

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I miljøgodkendelsesordningen er der taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af blandt andet den generelle reduktion af ammoniak emissionen. Da udvidelsen er ansøgt efter 1. april 2011, skal projektet overholde et krav om 30 % reduktion af den del af ammoniakfordampning fra stald og lager, der stammer fra den del af dyreholdet, der udvides.

Scenarie 1 skema 84919 version 5: Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 1.294,38 kg N/år i forhold til nudrift. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 4.943,53 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 887,67 kg N/år ud over det, der er nødvendig for at opfylde kravet.

Scenarie 2 skema 90782 version 2: Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 1.416,24 kg N/år i forhold til nudrift. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 5.065,39 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 902,40 kg N/år ud over det, der er nødvendig for at opfylde kravet.

For begge scenarier:

Herning Kommune vurderer at, med de valgte staldtyper overholder staldanlægget det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

Arealstatus

Udbringningsarealerne er på i alt 475,32 ha, hvoraf 0 ha er aftalearealer. Ejendommen, der er konventionel drevet, har et harmonikrav på 1,67 DE/ha. I scenarie 1 skema 84919 version 5 udbringes i alt 794,61 DE husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer. I Scenarie 2 skema 90782 version 2 udbringes i alt 794,31 DE husdyrgødning på ejede forpagtede arealer. For begge scenarier svarer dette til en udbringning på 1,67 DE pr. ha.

Alle arealer har tidligere været anvendt som udbringningsareal til husdyrgødning.

Herning Kommune vurderer, at harmonikravet er overholdt.

Grøn struktur

Enkelte udbringningsarealer (47-0 og 48-0) ligger i en spredningskorridor, der i Herning Kommuneplan 2013-2024 er udpeget som grøn struktur. Se bilag 9.

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

Herning Kommune vurderer, at almindelig landbrugsdrift i dette tilfælde ikke vil påvirke spredningskorridoren.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof

Natura 2000-områder

Naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁹- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Definition af kategori 1, 2 og 3 natur

Kategori-1 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, indenfor Natura 2000
- Heder, større end 10 ha samt
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-2 natur:

- Ammoniakfølsomme naturtyper, udenfor for de internationale naturbeskyttelsesområder
- Højmoser og Lobeliesøer, uanset størrelse
- Heder, større end 10 ha
- Overdrev, større end 2,5 ha

Kategori-3 natur:

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1- eller kategori 2-natur: hede, mose og / eller overdrev (omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3), samt ammoniakfølsom skov.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori 1, 2 og 3 natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter maksimal totaldeposition eller merdeposition af ammoniak på de ammoniakfølsomme naturområder¹⁰.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1- og kategori 2-natur omfatter en 10 meter forbudszone samt krav til den maksimale tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan, efter en konkret vurdering, være et krav om en maksimal merdeposition.

Kategori 1 natur

Nærmeste kategori 1 natur er Borris Hede. Borris Hede er udpeget som Natura 2000 område N67, samt både EF-habitatområde H60 og EF-fuglebeskyttelsesområde F37. Borris Hede ligger cirka 4,3 km vest for husdyrbruget, mens mark 50-0, 51-0 og 52-0 ligger i Natura 2000 området. Se bilag 10. Markerne er tidligere dyrket og er vurderet i gældende §12 til at kunne dyrkes med et K12-sædskifte med et dyretryk på 2,3 DE/ha. I dette tillæg er sædskiftet ændret til en K4-sædskifte med et dyretryk på 1,67 DE/ha. Dermed er dyretrykket faldet og vurderes værende i orden.

Borris Hede indeholder landets største hedelandskab på cirka 4.750 ha. De dominerende naturtyper er tør og våd hede, men der er også væsentlige forekomster af moser og kær. Det skovbevoksede areal i området dækker godt 12 % af det samlede udpegede areal. Skovene består helt overvejende af nåletræsbevoksninger mens de få løvtræsbevoksninger domineres af eg og birk. Det flade, sandede og magre terræn gør området til et typisk hedeslettelandskab dannet af aflejringer fra smeltevand fra sidste istid. Området er af såvel national- som international betydning i kraft af de landskabelige samt flora- og faunamæssige naturværdier. Den centrale del af området – Borris Sønderland – består hovedsageligt af tør hede, mens randområderne er mere fugtige og artsrige. Mod sydvest gennemskæres området af Omme Å. Borris Hede ejes af Forsvaret og anvendes som skydeterræn. På grund af den militære skydning er der meget begrænset adgang til området, og der er stort set ingen færdsel i den centrale del. Skydningen forårsager stedvise småbrande, der i stort omfang er med til at forynge hedevegetationen.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H60:		Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. F37
Arts nr.	Arts navn	ynglefugle
1037	Grøn kølleguldsmed	Rørdrum
1096	Bækklampret	Rørhøg
1106	Laks	Blå kærhøg
1355	Odder	Hjejle

⁹ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder

¹⁰ Kategori 1-, 2- og 3-natur.

		Tinksmed
		Mosehornugle
		Rødrygget tomskade

Borris Hede er A-målsat i Herning Kommuneplan 2013-2024. For A-målsatte naturområder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.

Baggrundsbelastningen for området er på 14,5 kg N/ha/år.

Herning Kommune vurderer, at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for habitatområdet væsentligt fordi arterne der ønskes beskyttet er hjemmehørende i vand. Med hensyn til udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet forventes fortsat landbrugsdrift på arealerne ikke at påvirke fuglenes raste og fourageringsadfærd, da området i forvejen benyttes som skydeterræn med den støj dette medfører.

Kumulationsmodellen (kategori 1 natur)

Hvis opgørelsen af antal husdyrbrug i nærheden¹¹ af kategori 1-natur viser, at:

- Der ikke er andre husdyrbrug, ud over det ansøgte, i nærheden, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,7 kg/ha/år.
- Der er 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,4 kg/ha/år.
- Der er mere end 1 husdyrbrug, ud over det ansøgte, skal der stilles krav om maksimal totaldeposition på 0,2 kg/ha/år.

Opgørelsen af, hvor mange husdyrbrug, der, ud over det ansøgte, ligger i nærheden af kategori 1-natur foretages således:

- Antal husdyrbrug over 15 DE¹² inden for 200 meter +
- Antal husdyrbrug over 45 DE inden for 200-300 meter +
- Antal husdyrbrug over 75 DE inden for 300-500 meter +
- Antal husdyrbrug over 150 DE inden for 500-1000 meter +
- Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha ud over de 1.000 meter.

Der ligger et kvægbrug på 242 DE cirka 400 meter fra Borris Hede, således at staldanlægget på Odinsgaardsvej 5 højst må have en totaldeposition i habitatområdet på 0,4 kg N/ha/år. I scenarieberegning 89364 er der lavet en beregning af en totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år til et kategori 2 natur område beliggende cirka 1.200 vest for ejendommen henimod Borris Hede.

På den baggrund vurderer Herning Kommune, at en eventuel N-deposition fra Odinsgaardsvej 5, Stakroge på Borris Hede beliggende 4,3 km væk ikke vil overskride grænsen på 0,4 kg N/ha/år. Derfor er der ikke lavet en naturberegning til Natura 2000 Området.

Herning Kommune vurderer, at grundet den lange afstand fra husdyrbruget til Borris Hede, vil udvidelsen af kvægbruget ikke have nogen væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

¹¹ Kumulationsmodellens afstande for husdyrbrug i nærheden måles ud fra det til naturområdets nærmeste punkt på det staldanlæg, der ligger tættest på naturområdet.

¹² Ved pelsdyr-farme skal antal DE ganges med en faktor 5. Ved slagtekyllinge-produktioner skal antal DE ganges med en faktor 3.

Kategori 2- og 3-natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniak for kategori-2 og -3 natur

Beskyttelsesniveau for kategori 2 natur er maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur omfatter ikke et generelt krav til den maksimale ammoniakdeposition. Beskyttelsesniveauet fastlægger, at kommunen, på baggrund af en konkret vurdering, kan stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, hvis kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse.

Som udgangspunkt skal det ikke undersøges på naturarealer, der

- Ligger længere væk end 1.000 m¹³
- Tilføres mindre end 1 kg som følge af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring.

Anlæg

Nærmeste kategori 2 natur er beliggende cirka 1.200 meter vest for staldanlægget. Se bilag 10. Der er foretaget en ammoniaktotalberegning i scenarieberegning 89364 for scenarie 1 og scenarieberegning 90887 for scenarie 2. Begge beregninger viste en totaldeposition på 0,2 kg N/ha år. Naturområdet er dog ikke hede men registreret § 3 mose, og er derfor egentlig ikke omfattet af definitionen for kategori 2-natur. Mosen rummer dog væsentlige næringsfattige arter, f.eks. hvid næbfrø. En merbelastning på 0,1 kg N/ha/år og en totalbelastning på 0,2 kg N/ha/år jævnfør hhv. scenarieberegning 89364 og 90887 vurderes ikke at påvirke denne art negativt. Dermed er kravet om en totaldeposition på 1,0 kg N/ha /år overholdt.

Scenarie 1 – scenarieberegning 89364

Nærmeste kategori 3 natur (§ 3 mose) er beliggende omkring 465 meter vest for staldanlægget. Se bilag 11. Der er lavet følgende naturberegninger til nærmeste naturområder indenfor 1.000 meter af staldanlægget:

Oversigt over naturpunkter

Navn	Kategori	Opretter	Kumulationen	Ruhed natur	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Unavngivet naturpunkt 1	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	0,0	0,0
§7 hede	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,2
§3 mose, N	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,6	1,1
§3 Mose, V	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,2	0,4
§3 mose, Ø	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,2	0,5
§3 hede, SV	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,2

Scenarie 2 – scenarieberegning 90887

Nærmeste kategori 3 natur (§ 3 mose) er beliggende omkring 465 meter vest for staldanlægget. Der er lavet følgende naturberegninger til nærmeste naturområder indenfor 1.000 meter af staldanlægget:

Oversigt over naturpunkter

Navn	Kategori	Opretter	Kumulationen	Ruhed natur	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Unavngivet naturpunkt 1	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	0,0	0,0
§7 hede	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,2
§3 mose, N	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,7	1,1
§3 Mose, V	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,3	0,4
§3 mose, Ø	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,3	0,5
§3 hede, SV	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,2

¹³ 1 kg-grænsen fører i de fleste tilfælde til, at det kun er naturarealer inden for 1.000 m fra staldanlægget, der er relevant ved vurderingen.

For begge scenarier:

Herning Kommune vurderer, at der ikke er en merbelastning, der overskrider det generelle beskyttelsesniveau på 1,0 kg /ha/år.

Der ligger ingen ammoniakfølsom skov indenfor 1.000 meter af staldanlægget.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af N-depositionen i de omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle.

Arealer

Der er i 2001 registreret spidssnudet frø i tre vandhuller hhv. 430, 510 og 590 meter nord-nordøst for anlægget. Arten er en bilag 4-art, og deres levested (vandhullerne med de omkringliggende arealer) må derfor ikke forringes. Mark nr. 23-0a og 24-0 ligger umiddelbart op til vandhullerne. Der sker ingen intensivering af markdriften på de to marker – begge marker har ligget med eksisterende drift fra før 1992. Mange paddearter er sårbare over for markdrift, så derfor anbefales det, at markdrift ikke sker i vejr med risiko for afdrift. Hvis Herning Kommune bliver opmærksom på, at markdriften skader bilag 4 arter kan kommunen efterfølgende stille vilkår til sikring af arternes levesteder eksempelvis i form af bræmmer omkring levestederne.

Der er ikke registreret § 3 naturområder inden for udbringningsarealerne. Markerne 34-0 og 15-0 er blevet tilpasset således de ikke længere har overlap med §3 arealer.

Samlet vurdering: ammoniakbelastning af naturområder

Herning Kommune vurderer, at oplysninger om ruhed, kildehøjder og kumulation, er korrekte.

Herning Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt, samt at naturområderne beskyttet af § 3 og § 7 ikke påvirkes væsentligt ved udvidelsen.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til ammoniak meremissionen, under hensyn til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og §3 natur.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter, ansvarsarter mv.

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-plantearter

Af EF-habitatdirektivets¹⁴ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arter og ansvarsarter observeret i Herning Kommune på nuværende tidspunkt gennemgås i det følgende. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller er optaget på rødlisten.

Odder og padder forekommer mange steder i Herning Kommune og har en gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fouragerer langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken. Padderne yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Grøn mosaikguldsmed er i Herning Kommune observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg, samt i Knudmosen ved Herning City. I sin cyklus er arten afhængig af planten Kребseklo (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever.

¹⁴ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved krebseklo vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleguldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes nationale ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gyllebeholdere/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleguldsmed.

Der er registreret beskyttede dyrearter, herunder ansvarsarter i nærhed af udbringningsarealerne og indenfor 1.000 meter af staldanlægget. Se beskrivelsen under afsnittet "Natur".

Da alle udbringningsarealerne tidligere været anvendt til intensiv landbrugsdrift, indebærer dette ikke opdyrkning af ekstensivt dyrkede udbringningsarealer.

Herning Kommune vurderer, at alle udbringningsarealerne tidligere været anvendt til intensiv landbrugsdrift, derfor vil landbrugsdriften ikke have en væsentlig negativ påvirkning af de beskyttede plante- og dyrearter. Endvidere vurderes det at der ikke er registreret beskyttede plante- og dyrearter i nærheden af staldanlægget.

Det er derved sikret, at projektet ikke væsentligt vil

- 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)
- 2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

I nedenstående afsnit vil staldanlæggets og udbringningsarealernes beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegninger af kulturmiljø, fredninger mm., der er registreret i området.

Staldanlægget

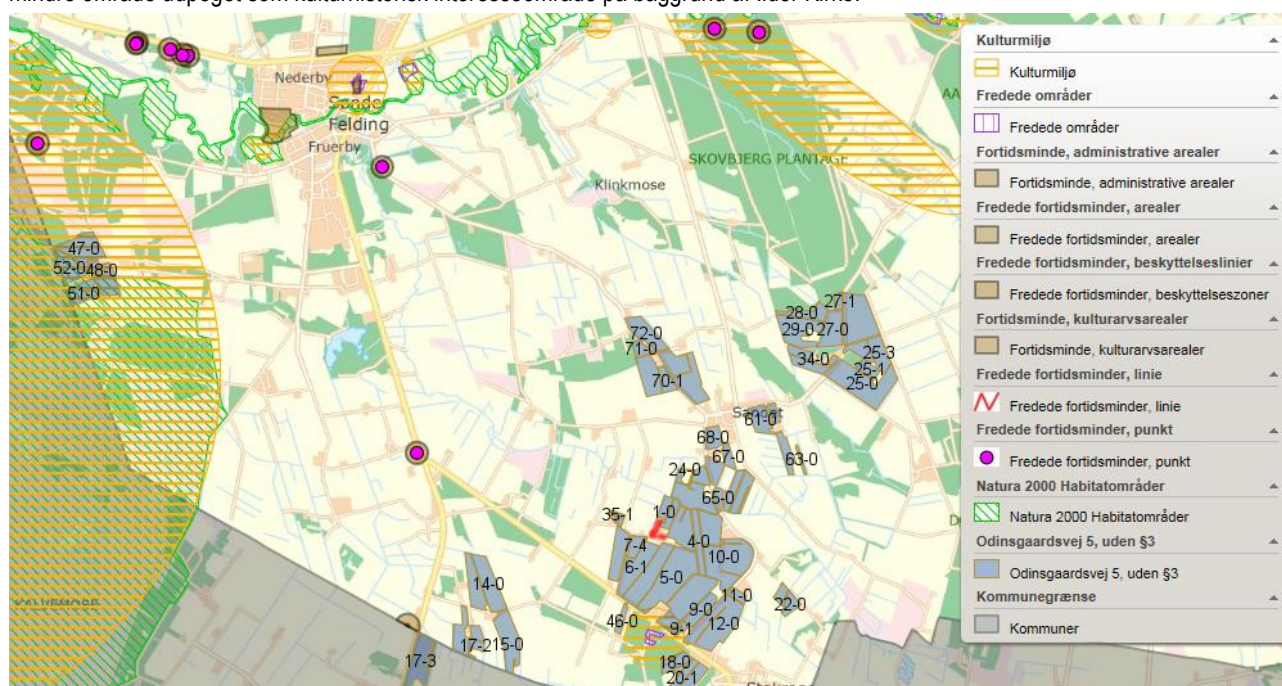
Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Sø og å beskyttelseslinjer
- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger

- kulturmiljø / særlig værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabsområder
- Landskabelige interesseområder
- Geologiske interesseområder
- Fortidsminder eller
- Skovrejsning

Udbringingsarealer

Der er registreret skovrejsningsområder og kulturhistoriske interesseområder indenfor udbringingsarealerne. Det kulturhistoriske interesseområde omfatter et stort hedeområde. Den regulerede landevej - med bevarede milesten - til Koldinghus går gennem hedeområdet. I det militære område ligger gravhøje, rakkerstuerne, Engvandingskanaler og Gravl, en nedlagt landsby. Derudover er et mindre område udpeget som kulturhistorisk interesseområde på baggrund af Ilder Kirke.

Herring Kommune vurderer, at selvom mange af bedriftens udbringingsarealer er beliggende i et kulturhistorisk interesseområde har udvidelsen og fortsat drift af landbrugsarealerne ingen betydning for kulturmiljøet.

Gennemgang af BAT for Odinsgaardsvej 5

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for kvægdrift, er det Herning Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notatet for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til kvægdrift.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fodring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for kvægbruget på Odinsgaardsvej 5 blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold til tillæg til § 12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

1. Management
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade oversigt, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning version 2, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Management

Da dyreholdet udvides i eksisterende byggeri og der er indsendt en beredskabsplan i forbindelse med den gældende §12, så henvises der til beskrivelserne og vurderingerne i den gældende §12 miljøgodkendelse af 4. februar 2015.

BAT – Foder

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor foder:

Fasefodring

- At dyrene fodres med næringsstofftilpassede blandinger, der er afstemt efter vækstperiode
- Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering.
- Når der skal tages hensyn til energibehov skal fodringen overholde de anbefalede fodernormer for hhv. ammekøer, kvier, malkekøer, opdræt, slagtekalve/ungtyre, goldkøer mm.
- Der skal være fokus på fodereffektiviteten, således at der til enhver tid anvendes de bedst mulige foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af kvæg.

I praksis er der ikke fastsat vejledende fosforemissionskrav for kvægbesætninger. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn hertil. Miljøstyrelsen vurderer på denne baggrund, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænselværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

Ansøger udarbejder selv foderplaner for alle kreaturgrupper på bedriften med brug af nyeste viden, overholdelse af fodernormer og sørger for høj en fodereffektivitet.

Herning Kommune vurderer, at ansøger lever op til BAT indenfor fodring af besætningen.

BAT – Staldindretning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor staldindretning:

- Dybstrøelse
- Faste drænedede gulve med 2% hældning og skrabning hver anden time døgnet rundt jævnfør Teknologiblad

Besætningen er opstaldet i eksisterende staldanlæg. Det er indrettet med 3 staldafsnit: "Kostalden" fra 2015, "Goldkostalden og opdræt" fra cirka 2000 og "Kalvestalden" fra før 2000.

Kostalden:

Ejer har indtastet "Kostalden" som værende en BAT-stald med faste gulve, 2% hældning og skrabning hver 2 time døgnet rundt i ansøgnings it-systemet husdyrgodkendelse.dk. I praksis er stalden dog indrettet anderledes. Ejer har indsendt en redegørelse for hvorfor indretningen af "Kostalden" er sammenlignelig med et BAT-gulv.

Ejers redegørelse for indretning af "Kostalden":

"Nedenstående mål og beregninger er udført ud fra byggetegninger udleveret af bygherre og konkret opmåling på stedet.

<i>Indvendigt staldareal i alt</i>	<i>3555 m²</i>
<i>Gangareal i alt</i>	<i>1356 m²</i>
<i>Spalteareal i alt i stald</i>	<i>220 m²</i>
<i>Åbningsprocent i spalteareal.....</i>	<i>24 %</i>
<i>Lysningsareal i alt</i>	<i>53 m².</i>
<i>% lysningsareal i gangarealet i alt</i>	<i>3,9 %</i>

Medtages spaltearealet over pumpestederne uden for stalden er åbningsprocenten 4,0 %.

Stalden som er 98,6 meter lang har 1 meter ensidigt fald i længderetningen, hvilket svarer til 1,02 %. Gangarealerne er plane i tværretningen. Gangene skræbes med robotskraber – også i tværgangene.

Faldet i længderetningen betyder at den flydende gødning løber til de 4 spaltekanaler som er jævnt fordelt i staldens længderetning. 1% fald er tilstrækkeligt til at holde gulvet tørt og fri for "pytter". I den forbindelse kan nævnes, at afløbsrør normalt lægges med 1,1 % fald. Stalden er fri for afløbsrender og rør som kan tilstoppe, derfor er der altid frit afløb også i tværgangene mellem sengene, hvor der ofte kan være mindre gode afløbsforhold.

En stald med 1% ensidigt fald vil derfor have de samme drænende egenskaber som fast drænedede gulve med skraber og ajleleafløb."

Se bilag 2 og 3 for ejers redegørelse og tegning over staldindretningen.

Herning Kommunes kommentarer:

Miljøstyrelsens Teknologiblad "Faste drænede gulve med skraber og ajlefløb" af 30. juni 2010 beskriver de staldgulve, som har den laveste ammoniakemission med en forventet reduktion på 50 % i forhold til referencegulvet. Ved beskrivelsen af disse gulve lægges der blandt andet vægt på at lysningsåbningen i staldgulvet ikke må være større end 5%. Det er disse gulve som ansøgers gulv skal sammenlignes med. Ansøgers stald "Kostalden" er indrettet med en 1 meter ensidigt fald i længderetningen. Gangarealet bag sendebåsene er fast gulv, mens tværarealerne er 4 spaltekanaler jævnt fordelt i staldens længderetning. Alle gangarealer inklusiv tværgangene skrubes med robotskraber hver 2. time døgnet rundt.

Jævnfør en forespørgsel ved Miljøstyrelsen den 6. juli 2016 fås følgende svar: "Teknologibladets reduktion på 50 % af ammoniakfordampningen i forhold til referencestalden forudsætter, at gulvet lysningsåbning mod gyllekanal, - skakt, kanal- eller afløbselement er maksimalt 5 % af gangarealet. Hvis lysningsåbningen udgør en større procentdel, kan man derfor ikke forvente så stor en effekt på ammoniakfordampningen."

Ejer har via beregninger beskrevet, at staldgulvet har en hældning på cirka 1% mod spalteåbningerne, som er etableret cirka hver 25 meter, samt en lysningsåbning mod spaltekanal på mindre end 5%. Endvidere er der etableret en robotskraber, som skraber gulvet hver anden time døgnet rundt.

Herning Kommune har været på besigtigelse for at se gulvet og konstatere om robotskraberen kunne holde gulvet rent. Ved besigtigelsen var gulvet skrabet rent og der lå ingen ajlepytter.

Herning Kommune vurderer på den baggrund at der er et miljømæssigt belæg for at acceptere staldgulvet i "Kostalden" som sidestillet med de beskrevne BAT-gulve: faste drænede gulve med 2% hældning og skrabning hver anden time døgnet rundt. Herning Kommune vurderer at der kan benyttes en reduktion på 50% i forhold til ammoniakemissionen til det omgivende miljø. Dette stilles der vilkår til.

I øjeblikket er en sjettedel af stalden indrettet med dybstrøelse, men ejer ønsker fremadrettet at etablere det beskrevne faste gulv også i dette afsnit. Derfor er der indskrevet 2 scenarier i dette tillæg, således at ejer har mulighed for at ændre staldanlægget senere ved kun at skulle søge om ændret bygningsanvendelse ved Byggesag i Herning Kommune.

"Goldkostald og opdræt":

Antallet af kvier øges i "Goldkostald og opdræt". Stalden er indrettet som sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Der er indsat robotskrabere på alle spaltearealer. Endvidere er der et dybstrøelsesafsnit med cirka 10 køer, således der ikke længere går køer på spalter, men kun i dybstrøelse. Der er spalteskrabere på samtlige spalteflader. Spalteskrabere medfører en reduktion i ammoniakemissionen med 25 % på spaltegulve, som er indskrevet som virkemiddel. Dette stilles der vilkår til.

"Kalvestalden":

Kalvestalden er indrettet med dybstrøelse både til småkalvene og årskøerne.

BAT-beregning for staldanlægget

Scenarie 1 – skema 84919 version 5:

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	4943,54 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	4994,71 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	-51,17 kgN/år

Grænseværdier for ammoniaktab (EGV) opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldafsnitsnavn	Navn på dyretype og staldsystem	Staldsystem-kode	EGV ved Ny stald (kg NH ₃ -N)	EGV ved Eksisterende stald (kg NH ₃ -N)	Husdyrtype-enhed
Goldkostald og opdræt	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	<i>KvMa08</i>	7,31	9,8	per årsko
Goldkostald og opdræt	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	<i>KvKs08</i>	3,99	5,36	per årsopdræt
Goldkostald og opdræt	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvMa09</i>	10,04	10,04	per årsko
Kalvestald	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvMa09</i>	10,04	10,04	per årsko
Kalvestald	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvSm01</i>			
Kalvestald	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvTk01</i>			
Kostald 2014	Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	<i>KvMa05</i>	7,31	7,31	per årsko
Kostald 2014	Avlstyr, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	<i>KvTy05</i>			

Tabellen viser de vejledende grænseværdier for ammoniaktab (EGV) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for både nye og eksisterende stalde for alle produktioner på anlægget. Hvis der ikke står en værdi i en af EGV-kolonnerne, betyder det, at der ikke findes en grænseværdi for ammoniaktab for den pågældende produktion. I disse tilfælde anvendes normtallet for ammoniaktab for valgt staldsystem i beregningen af ammoniaktabet (EGV) for den pågældende produktion.

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 4.943,54 kg N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 4.994,71 kg N / år.

Scenarie 2 – skema 90782 version 2:

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	5065,41 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	5142,59 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	-77,18 kgN/år

Grænseværdier for ammoniaktab (EGV) opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldafsnitnavn	Navn på dyretype og staldsystem	Staldsystem-kode	EGV ved Ny stald (kg NH ₃ -N)	EGV ved Eksisterende stald (kg NH ₃ -N)	Husdyrtype-enhed
Goldkostald og opdræt	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	<i>KvMa08</i>	7,31	9,8	per årsko
Goldkostald og opdræt	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	<i>KvKs08</i>	3,99	5,36	per årsopdræt
Goldkostald og opdræt	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvMa09</i>	10,04	10,04	per årsko
Kalvestald	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvMa09</i>	10,04	10,04	per årsko
Kalvestald	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvSm01</i>			
Kalvestald	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvTk01</i>			
Kostald 2014	Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	<i>KvMa05</i>	7,31	7,31	per årsko
Kostald 2014	Avlstyr, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	<i>KvTy05</i>			
Dybstrøelse	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	<i>KvMa09</i>	10,04	10,04	per årsko

Tabellen viser de vejledende grænseværdier for ammoniaktab (EGV) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for både nye og eksisterende stalde for alle produktioner på anlægget. Hvis der ikke står en værdi i en af EGV-kolonnerne, betyder det, at der ikke findes en grænseværdi for ammoniaktab for den pågældende produktion. I disse tilfælde anvendes normaltallet for ammoniaktab for valgt staldsystem i beregningen af ammoniaktabet (EGV) for den pågældende produktion.

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 5.065,41 kg N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 5.142,59 kg N / år.

For begge scenarier:

Herning kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til de muligheder, der foreligger for det eksisterende byggeri og overholder dermed BAT for staldindretning.

BAT – Forbrug af vand og energi

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor vand:

- At der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæggene for at undgå spild

Ansøger er tilsluttet vandværk, hvilket betyder at vandforbruget registreres. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med den daglige drift, herunder bl.a. vask og rengøring, forbrug til dyr osv.

Det forventede vandforbrug før og efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt vandforbrug	Nudrift m ³	Ansøgt m ³
Drikkevand i stald	17.062 m ³	23.800 m ³
Vaskevand fra stalden og maskiner	100 m ³	100 m ³
Vask af malkeanlæg	438 m ³	615 m ³
Vand i alt	17.600	24.515 m³

Vand fra markboringer bruges udelukkende til markvanding.

Vandbesparende foranstaltninger

- Drikkevandsinstallationerne efterses og repareres løbende, så vandspild minimeres
- Vand fra køling af mælk genbruges til vask af malke rummet
- Der er indført vandsparende teknologi, hvor det er praktisk muligt
- Utætheder og fejlfunktioner repareres hurtigt

Det fremgår af ovenstående tabel at vandforbruget på ejendommen forventes at stige med cirka 8 % i ansøgt drift. Det forøgede vandforbrug i staldanlægget afspejler det forøgede behov for drikkevand hos de ekstra dyr samt forbrug af vand til rengøring af flere staldsektioner, malkemaskiner mm.

Herning Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag til vandbesparelse indenfor vask og drikkevandsspild samt daglige tilsyn af vandinstallationer er fyldestgørende.

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor Energi:

- At der anvendes lavenergilysstofrør / sparepærer i staldbygningerne, andre steder
- At lyset i staldene i dagtimerne kun er tændt efter behov
- Udendørsbelysningen er begrænset af bevægelsessensor
- Hvis muligt, at opvarmning af staldanlægget samt medarbejderfaciliteter m.m. sker via overskudsvarmen/varmegenindvindning mm.
- At der sker en aflæsning af energiforbruget, og resultaterne gemmes i minimum 5 år
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet

Energikilder	Energiforbrug, nudrift	Forventet energiforbrug i ansøgt drift
Årligt elforbrug	17.200 kwh	240.000 kwh
Årligt forbrug af Olie	5.200 L	8.000 L
Årligt egenproduktion af energi fra vindmøller/biogas mv.	0	0

Stigningen i strømforbruget i ansøgt drift skyldes primært en større forbrug af strøm til mælkekølingsanlægget (flere køer). Forbruget af olie stiger primært på grund af mere traktorkørsel i marken.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan ansøger hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan der erfaringsmæssigt opnå besparelser op mod 5-10 % af årsforbruget. Udover ovennævnte anbefaler Herning Kommune, at der arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyring på husdyrbruget. Landbrugets konsulenttjeneste vil i den forbindelse kunne være behjælpelig med råd og vejledning.

Energibesparende foranstaltninger

- Der er naturlig ventilation i staldene, der bruges derfor ingen strøm
- Lyset i staldene er slukkede om natten
- Der anvendes energisparerør, hvor det er praktisk mulig
- Der føres logbog over elforbruget, som opgøres mindst en gang om året

Herning Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag til energibesparelse er fyldestgørende.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor opbevaring af husdyrgødning:

- At gyllen opbevares i gyllebeholdere, der er monteret med fast låg, tag, teltstruktur eller har et flydelag, såsom snittet halm, ekspanderet ler (LECA) mm., ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørningskorpe
- At sikre at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde (minimum 9 måneder)
- At gyllen opbevares i stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger
- At gyllebeholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- At gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning af gyllebeholderne ved f.eks. tilførsel på marken
- At der føres logbog over flydelaget på gyllebeholdere
- At gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn
- At der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholdere
- At gyllen suges fra de eksisterende gyllebeholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugekranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen
- At dybstrøelse køres direkte ud.
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg

På Odinsgaardsvej 5 er der en gyllebeholder og en pumpebrønd på 10 m³, samt gyllekanaler på ca. 700 m³. Gyllebeholderen er fra 2002 og på 3.000 m³. Ejer har søgt om at opføre en ny gyllebeholder på 4000 m³ på ejendommen. Denne placeres ved siden af den eksisterende. Ejer har tidligere søgt om at etablere en ny gyllebeholder på 3000 m³. Denne blev aldrig opført. Derfor er der nu søgt om en ny større gyllebeholder. Hertil opbevares der gylle på 3 andre ejede ejendomme.

Dybstrøelsen udkøres direkte forud for vårafgrøder eller anvendes til at forstærke flydelaget i gyllebeholderne.

Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af gylle på ejendommen efter udvidelsen er på 9,5 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt. Se bilag 12.

Herning Kommune vurderer, at ansøger overholder BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning.

BAT – Udbringning af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor udbringning af husdyrgødning

- Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav om efterafgrøder
- At den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov
- At der ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejforhold det vil sige kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Udbringningsteknologi

- Udbringning af gyllen skal fortrinsvis ske ved nedfældning eller slangeudlæggelse, alt efter afgrøde
- Der holdes som minimum 2 meter dyrknings-, gødsknings og sprøjtefri bræmme til jord- og stendiger samt gravhøje
- Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage
- Gylleforsuring kan benyttes som alternativ til nedfældning i afgrøder

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen udbringes på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Herning Kommune vurderer, at ansøger med ovenstående lever op til kravet om BAT indenfor udbringning af husdyrgødning.

Fravalgte BAT-virkemidler

For scenarie 1 – skema 84919 version 4 er den samlede NH₃ emission fra anlægget ifølge ansøgningen opgjort til 4.943,53 kg N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 4.994,71 kg N / år.

For scenarie 3 – skema 90782 version 1 er den samlede NH₃ emission fra anlægget ifølge ansøgningen opgjort til 5.065,41 kg N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 5.142,59 kg N / år.

Dermed overholder ejer Regin D. Lassens bedrift det beregnede BAT-niveau for begge beskrevne scenarier.

Fravalg af forsøringsanlæg:

Forsuring af gylle er baseret på et kemisk princip. I gyllen findes ammoniak (NH₃) og ammonium (NH₄⁺). Ammoniak er en gasart og kan derfor fordampe, mens ammonium er bundet i gyllen i form af næringssalte. Der er en kemisk ligevægt imellem NH₃ og NH₄⁺.

Ved at sænke gyllens surhedsgrad forskydes ligevægten over mod ammonium (NH₄⁺) hvor der stort set ikke dannes ammoniak (NH₃) i gyllen.

Fravalg af overdækning af gyllebeholdere:

Ansøger har fravalgt at anvende overdækning af gyllebeholderne, fordi et veletableret og til stadighed vedligeholdt flydelag minimerer fordampningen. Omkostningen til en overdækning kan anvendes mere miljøeffektivt på andre teknikker på ejendommen.

Fravalg gyllekøling

Gyllekøling er fravalgt, fordi der ikke er behov for eller mulighed for at anvende den indvundne energi hensigtsmæssigt.

Gylleseparation

Separation af gyllen er fravalgt, fordi der på denne kvægeejendom er gode muligheder for at udnytte gyllen optimalt ved nedfældning i græs og forud for vårafgrøder.

Fodringsstrategier, reduceret tildeling af råprotein til malkekøer

Ejer har fravalgt at have en reduceret tildeling af råprotein i foderet til køerne, da en korrekt og rigelig tildeling af råprotein er vigtig for en høj og sikker mælkeydelse. En monitoring og styring af råproteinindholdet kræver et stort antal analyser i en varierende råvare af ensilage. Variationen vil på grund af de naturlige omstændigheder og markvariation være betydelig på denne bedrift.

Endvidere har ejer fravalgt at andelen af græsmarksafgrøder overstiger 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt. Det har tidligere været et vilkår, som nu er slettet.

Samlet vurdering af BAT

Herning Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodringsstrategier, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Herning Kommune, at de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor er overholdt. For at opnå dette er der i denne godkendelse gjort en særlig indsats for BAT på staldindretning, da der er skrabere på sengestalden med spalter, samt at kostalden er indrettet med staldgulv lignende et BAT-gulv med skrabning hver 2. time døgnet rundt.

Generelt vurderer Herning Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige. Ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Oversigt over bilag

Bilag 1: Oversigt over ejendommen med bygninger og gyllebeholdere mm.

Bilag 2: Byggetegning over indretningen af Kostalden

Bilag 3: Redegørelse for staldindretning af Kostalden ift. BAT

Bilag 4: Oversigtskort over ejendommen i forhold til udbringningsarealer, byzone, naboer og samlede bebyggelse

Bilag 5: Oversigt over transportveje til udbringningsarealer.

Bilag 6: Udbringningsarealer i forhold til nitratfølsomme indvindingsområder og område med særlige drikkevandsinteresser

Bilag 7: Udbringningsarealer i forhold til boringer og indvindingsoplande

Bilag 8: Udbringningsarealer i forhold til beskyttede vandløb

Bilag 9: Spredningskorridor i forhold til udbringningsarealerne.

Bilag 10: Staldanlæg på Odinsgaardsvej 5 og harmoniarealer i forhold til kategori 1 og 2 natur

Bilag 11: Staldanlæg på Odinsgaardsvej 5 i forhold til nærmeste kategori 3 natur og §3 natur

Bilag 12: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

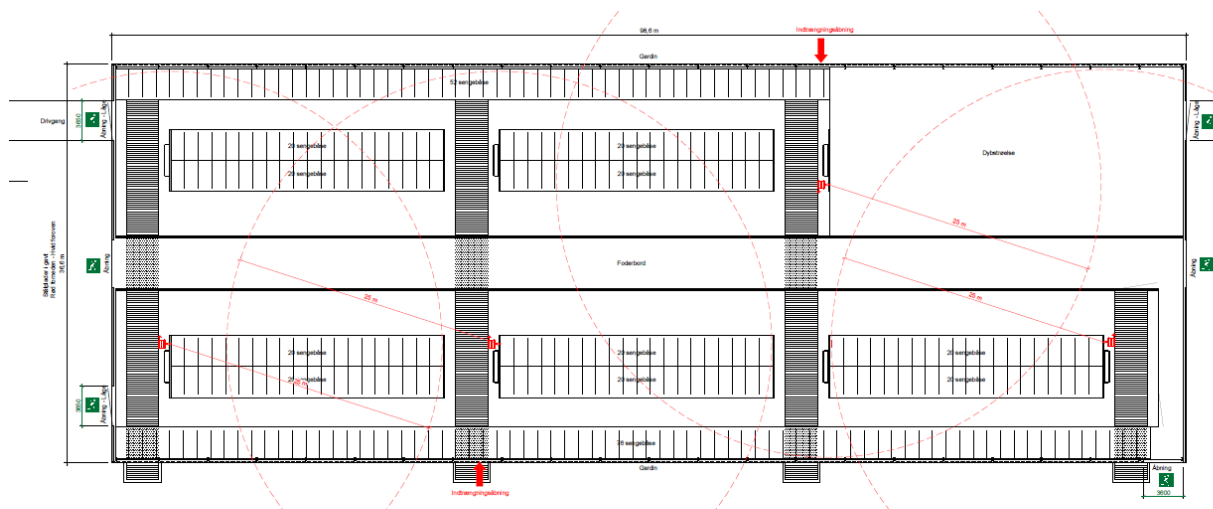
Bilag 13: Arealudtalelse fra Ringkøbing Skjern kommune (§ 45)

Bilag 1. Oversigt over ejendommen med bygninger og gyllebeholdere mm.

Bilag 2: Byggetegning over indretningen af Kostalden

MYNDIGHEDSPROJEKT
Myndighedsprojekter skal afklare bygnings tekniske funktion og i hovedtræk angive de materialer der ønskes anvendt. Projektet er ikke endeligt nok til anvendelse ved tilsandskrænkning eller som arbejdstegninger ved bygget.

Overensværdi mellem: Den må ikke udlejes på egenhånd. Overensværdi med alle forbehold. Uændret eller ændret efter Miljøstyrelsen.

BYGGERI & TEKNIK I/S
Sik Carstensen 24 1450 Gentofte Tlf: 33 13 12 11 Fax: 33 99 23 30
Hjemmeside: www.byggeri-teknik.dk

Byggenavn: REGIN LASSEN ODINGAARDVEJ 3 7270 ØSTANDROGGE	Tlf.: 96992078 E-mail: ODINGAARD@MAIL.DK Byggeskf: --- Målest.: ---	Sag nr.: 16203 Dato: 23 juni 2016 Kort: Psk E-mail: psk@byggeri-teknik.dk Tegner: m Dagslav: Ny stand og materiale Emne: Plan, kostald Måst.: 1:200 Version: Myndighed	Tegningsnr.: 16203_Plan_Kostald
---	--	--	---------------------------------

Bilag 3: Redegørelse for staldindretning af Kostalden ift. BAT

Herning kommune
Teknik og Miljø

www.byggeri-teknik.dk
info@byggeri-teknik.dk
tlf. 97 13 12 11

Birk Centerpark 24
7400 Herning

Sagsnummer: 16203

Herning, den 8-7-2016

Notat vedrørende spalteareal i ny stald på Odinsgårdsvej 5

Nedenstående mål og beregninger er udført ud fra byggetegninger udleveret af bygherre og konkret opmåling på stedet.

Indvendigt staldareal i alt	3555 m ²
Gangareal i alt	1356 m ²
Spalteareal i alt i stald	220 m ²
Åbningsprocent i spalteareal.....	24 %
Lysningsareal i alt	53 m ²

% lysningsareal i gangarealet i alt 3,9 %

Medtages spaltearealet over pumpestederne uden for stalden er åbningsprocenten 4,0 %.

Stalden som er 98,6 meter lang har 1 meter ensidigt fald i længderetningen, hvilket svarer til 1,02 %. Gangarealerne er plane i tværretningen. Gangene skræbes med robotskraber – også i tværgangene.

Faldet i længderetningen betyder at den flydende gødning løber til de 4 spaltekanaler som er jævnt fordelt i staldens længderetning.

1% fald er tilstrækkeligt til at holde gulvet tørt og fri for "pytter". I den forbindelse kan nævnes, at afløbsrør normalt lægges med 1,1 % fald. Stalden er fri for afløbsrønder og rør som kan tilstoppe, derfor er der altid frit afløb også i tværgangene mellem sengene, hvor der ofte kan være mindre gode afløbsforhold.

En stald med 1% ensidigt fald vil derfor have de samme drænende egenskaber som et fast drænet gulve med skraber og ajlefløb.

Endelig kan nævnes at stalde med ensidigt fald i længderetningen og med plane gange er godkendt i andre kommuner, blandt andet Åbenrå og Vesthimmerland, hvor der er bygget stalde med samme princip.

Med venlig hilsen
BYGGERI & TEKNIK I/S

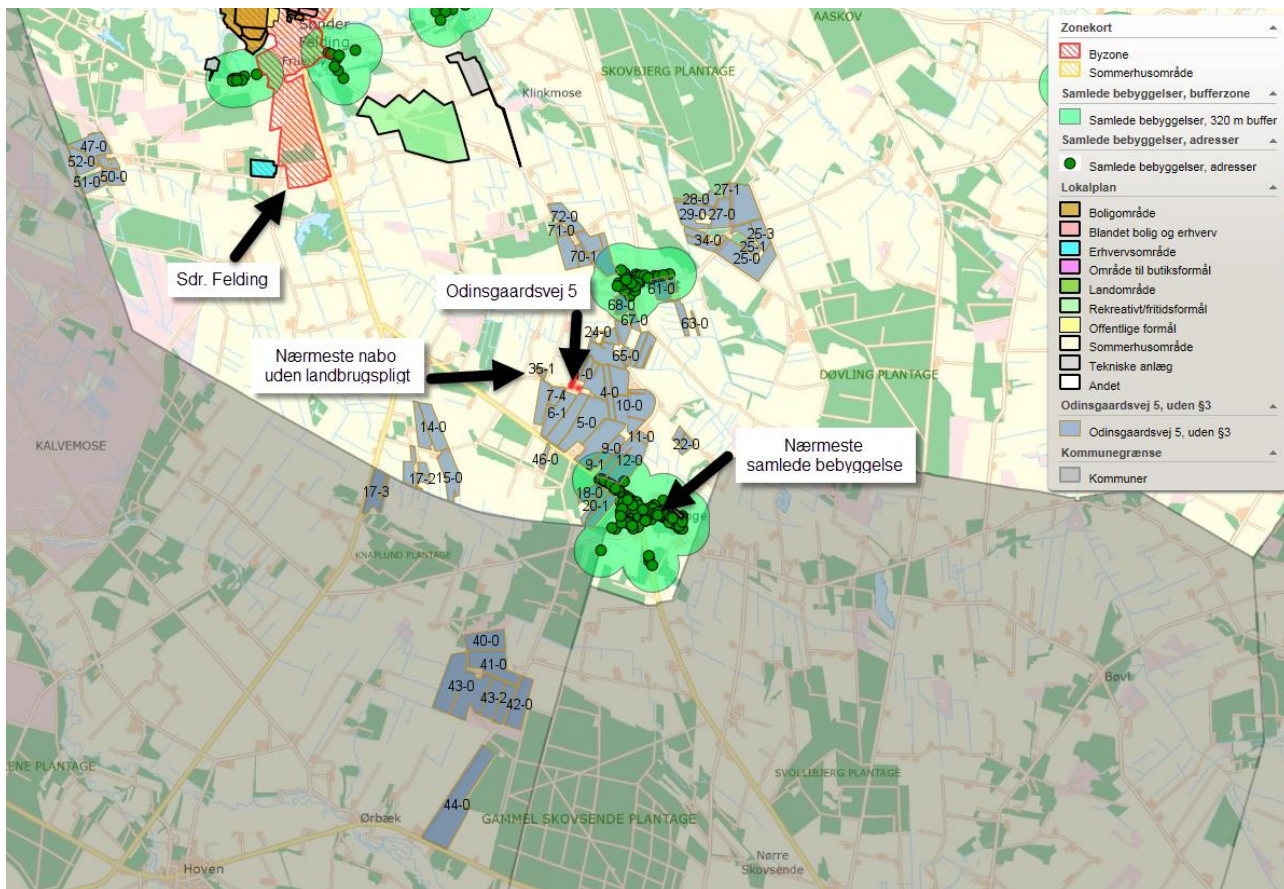
Peter S. Kristiansen
Bygningskonsulent, Cand agro
Direkte nr. 9999 2329 / 20474784
E-mail: psk@byggeri-teknik.dk
Birk Centerpark 24
7400 Herning

PARTNER I
DLBR
DANSK
LANDBRUGSÅRBEJDE

Side 1 af 1

dokument1

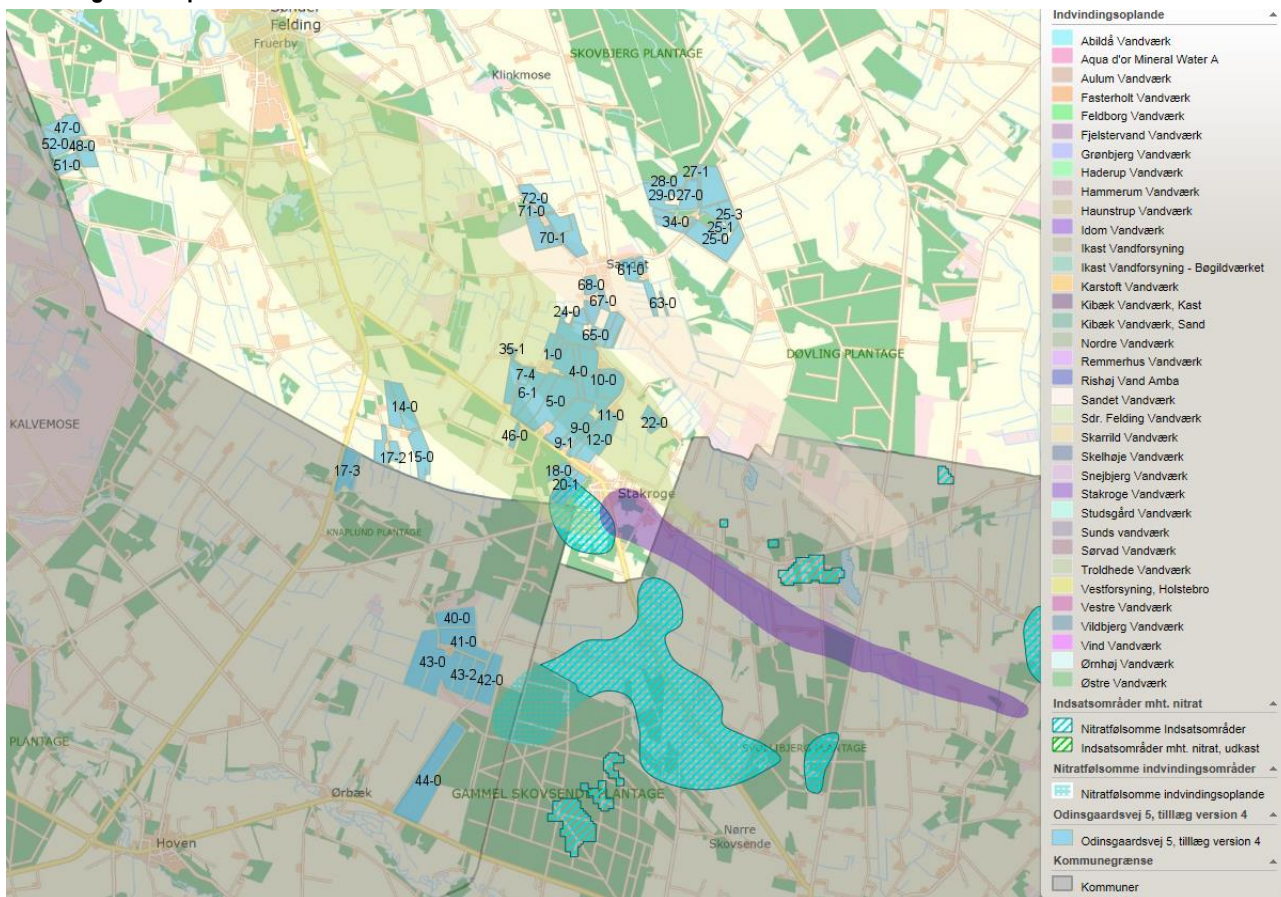
Bilag 4: Oversigtskort over ejendommen i forhold til udbringningsarealer, byzone, naboer og samlede bebyggelse

Bilag 5. Oversigt over transportveje til udbringingsarealer.

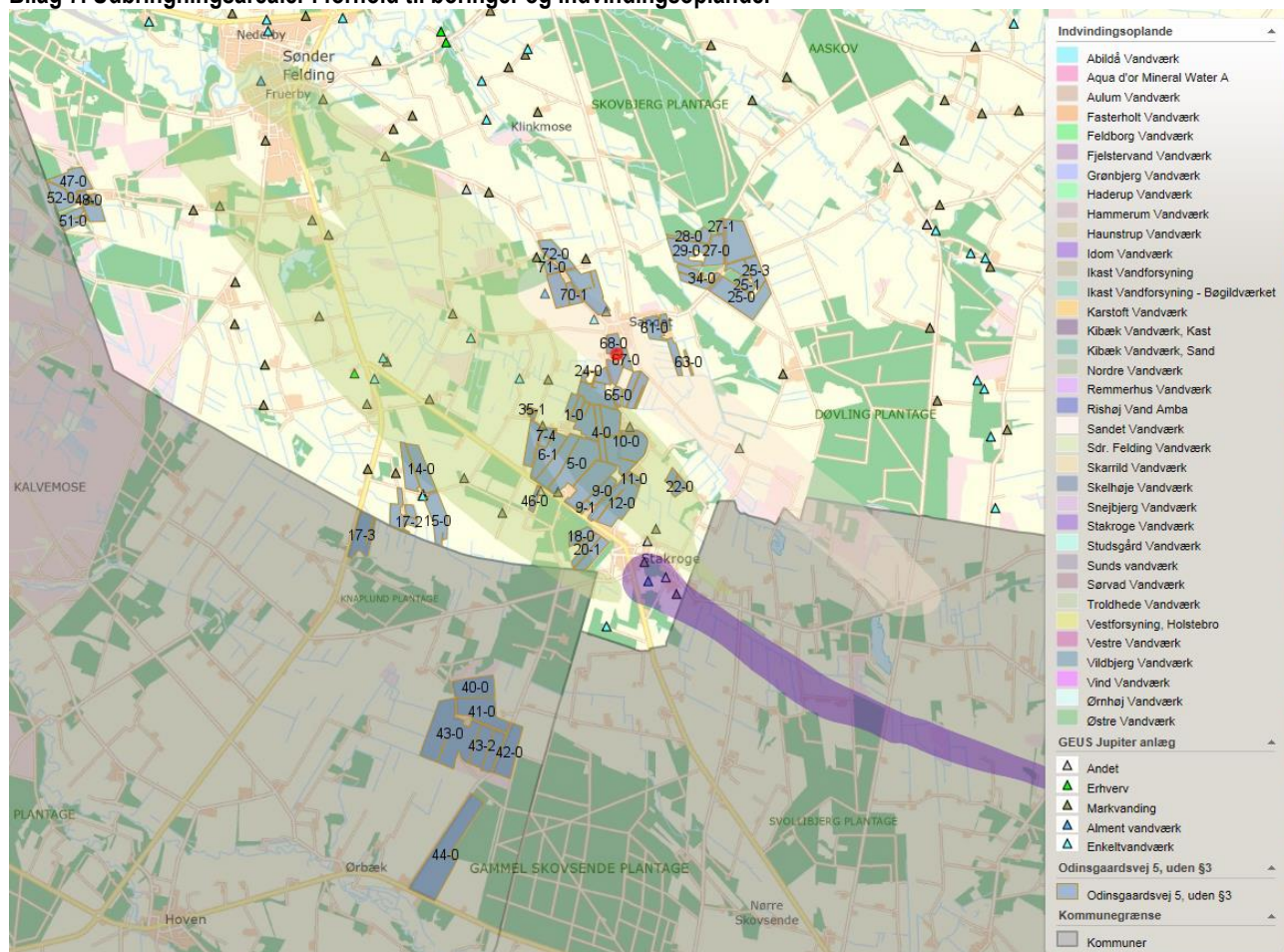

Bilag 6. Udbringningsarealer i forhold til nitratfølsomme indvindingsområder NFI og område med særlige drikkevandsinteresser og indsatsplanområder

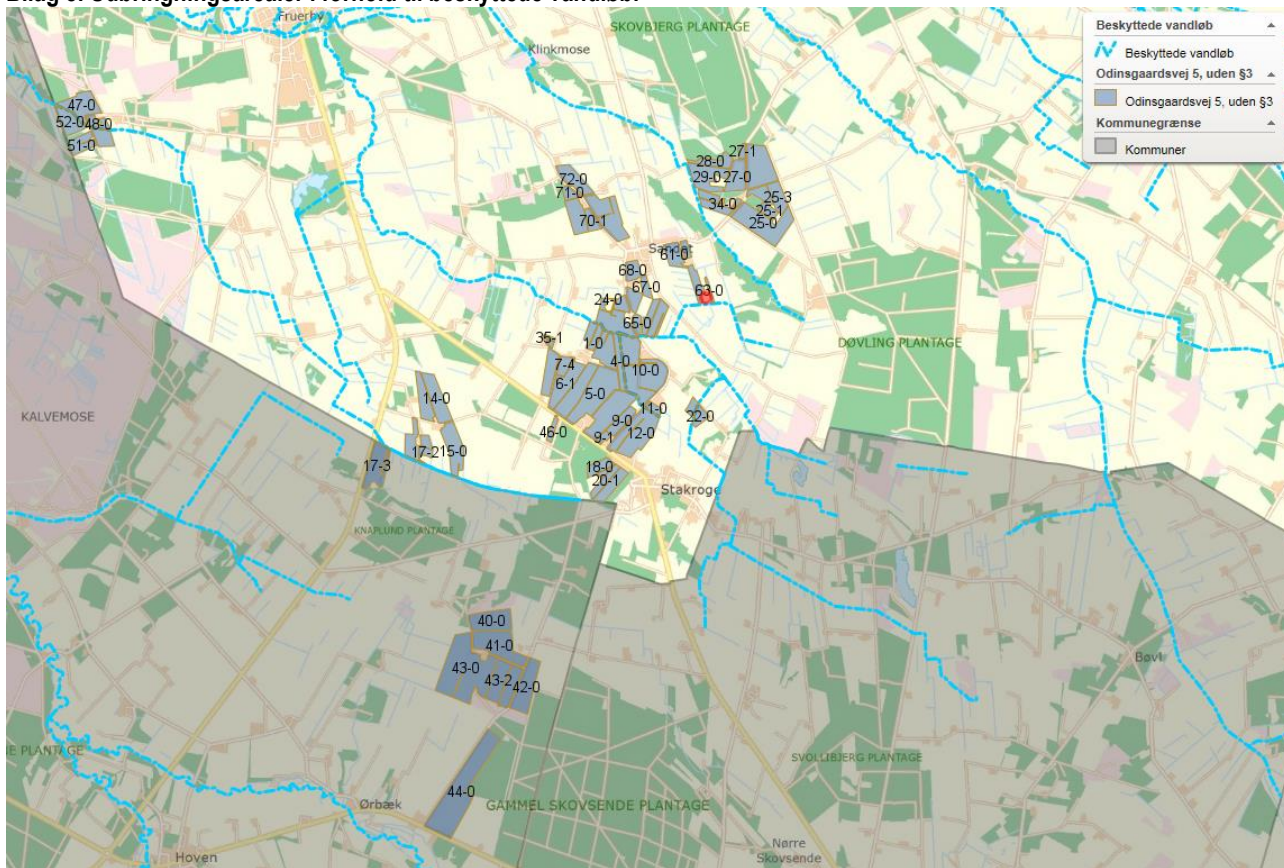

Bilag 7. Udbringningsarealer i forhold til boringer og indvindingsoplande.

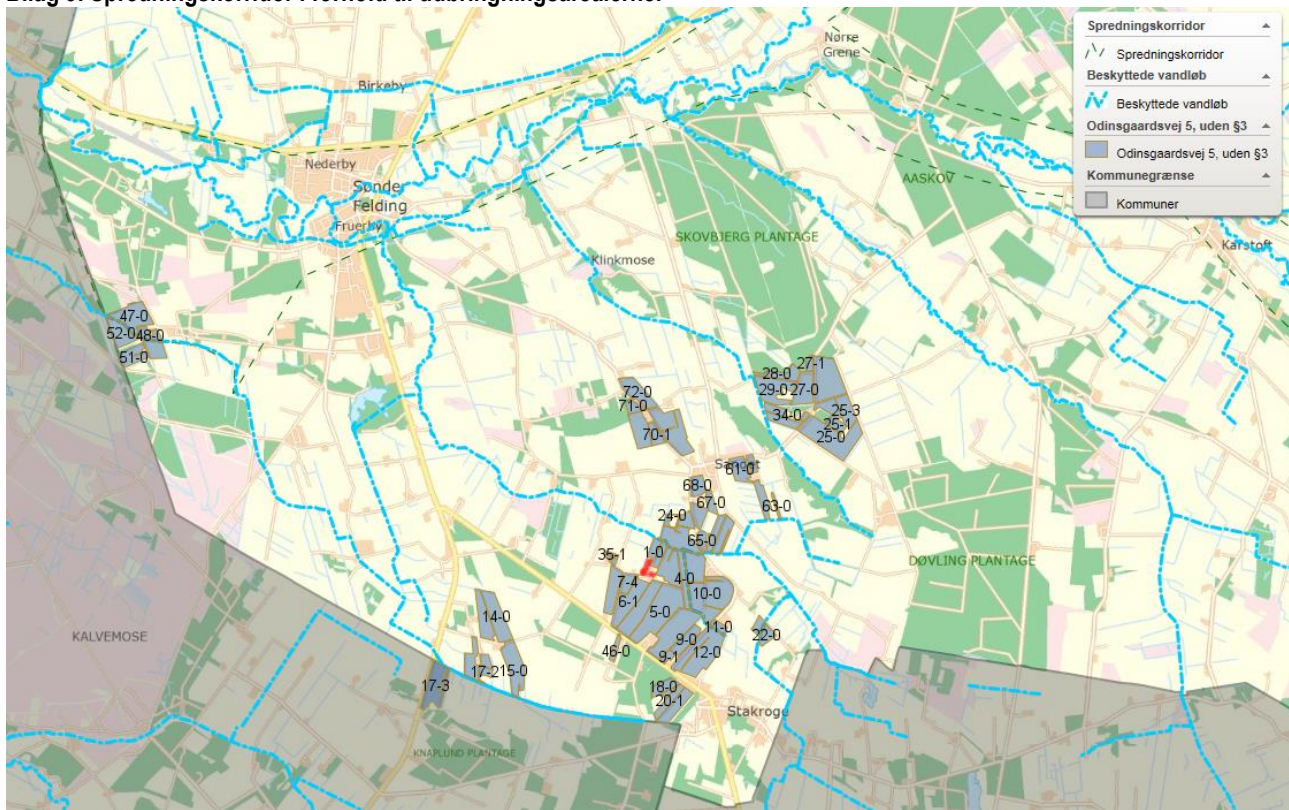

Bilag 8. Udbringningsarealer i forhold til beskyttede vandløb.

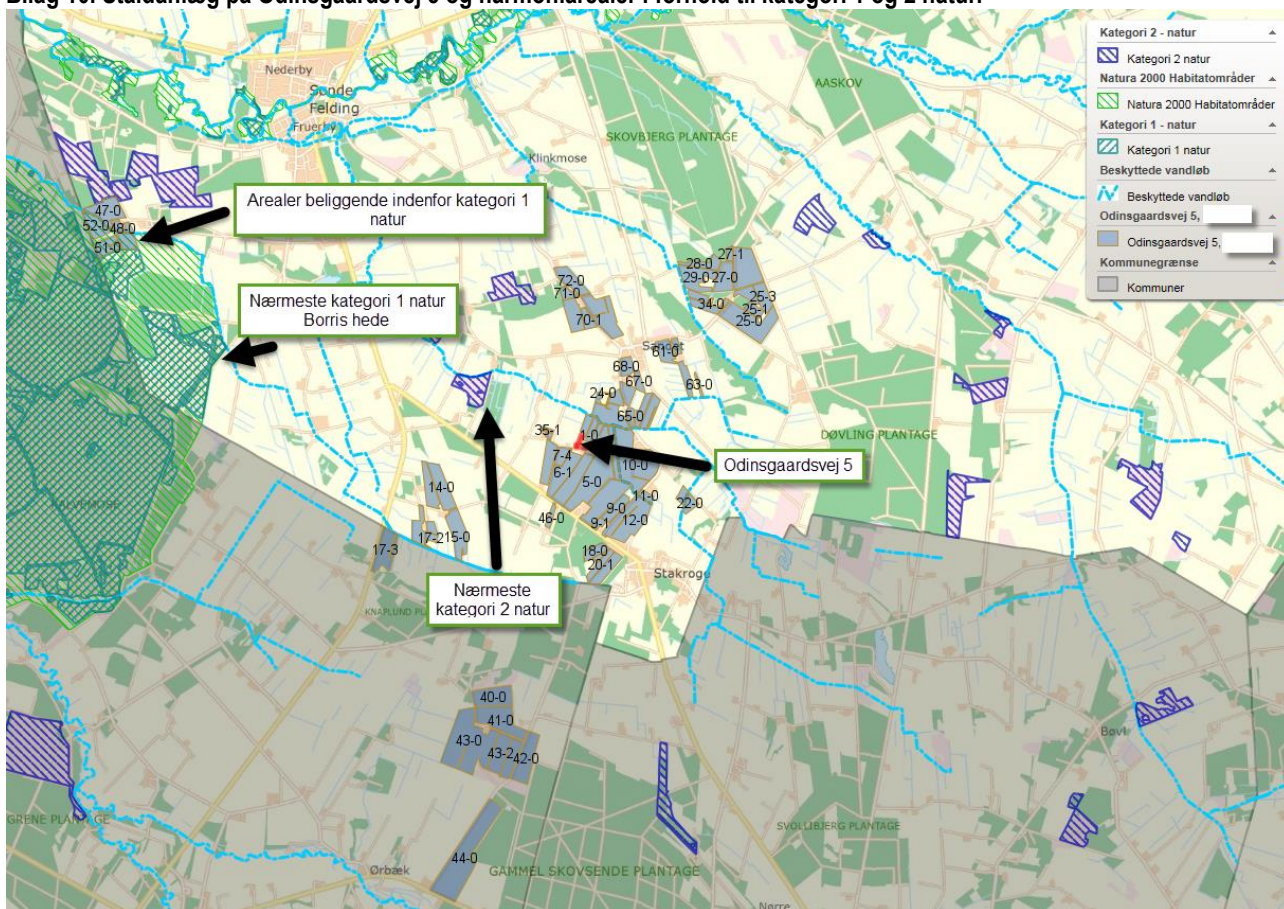

Bilag 9. Spredningskorridor i forhold til udbringingsarealerne.

Bilag 10. Staldanlæg på Odinsgaardsvej 5 og harmoniarealer i forhold til kategori 1 og 2 natur.

Bilag 11. Staldanlæg på Odinsgaardsvej 5 i forhold til nærmeste kategori 3 natur og §3 natur.

Bilag 12: Konsulenterklæring af opbevaringskapaciteten på Odinsgaardsvej 5

Opbevaringskapacitet husdyrgødning, Odinsgaardsvej 5, Stakroge.

Det ansøgte husdyrhold på Odinsgårdsvej 5, Stakroge, består af 420 malkekøer, stor race, heraf 380 på fast drænet gulv og 40 på dybstrøelse. Dertil 105 kalve 0-6 mdr på dybstrøelse og 315 opdræt 6-24 mdr i sengestald med spalter samt 210 tyrekalve 40-55 kg på dybstrøelse.

Heden & Fjorden <small>rådgivningscenter</small>		Organisk gødning - produktion og forbrug Høstår: 2016					
MGK Trine 2 · Birk Centerpark 24 · 7400 Herning ·		cvr: _____ · medl.: _____					
Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion							
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K
<i>CHR-nr./Besæt.nr.: /</i>							
St.r. årskoer, Sengest. dræn, skraber, øjleaf	380,0	Årsdyr	525,3	11.556	53.086	7.904	37.476
St.r. årskoer, Dybstrøelse (hele arealet)	40,0	Årsdyr	55,3	636	6.076	928	6.069
St.r. årsopdr. 0-6mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	105,0	Årsdyr	28,4	198	2.804	347	2.520
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Sengestald m. bagsk./ri..	315,0	Årsdyr	142,5	1.924	13.267	1.972	14.851
St.r. tyrekalve, Dybstrøelse (hele arealet)	210,0	Stk	2,1	12	145	17	152
			753,5	14.326	75.377	11.168	61.067
I alt			753,5	14.326	75.377	11.168	61.067

Normproduktionen er 13.480 t gylle og 846 t dybstrøelse, i normproduktionen indgår drikkevandsspild, rengøring af malkeanlæg og malkestald.

Dybstrøelse der ikke har ligget i stald i min 3 mdr anvendes til at danne flydelag i gylletanke eller udbringes direkte. Komposteret dybstrøelse oplagres i markstak eller udbringes direkte. Der kan ligeledes forekomme dybstrøelse på ensilageplads i den periode hvor der ikke er oplagret ensilage.

Det forventes at op mod 200 m³ dybstrøelse anvendes til flydelag.

Der tilledes ca 100 m³ ekstra vand til gylletanke i forbindelse med vask af stalde og maskiner. Vand fra ensilageplads udbringes.

Der er følgende gyllebeholdere på ejendommen:

Gylletank 2002	3000 m ³
Ny gylletank	4000 m ³
Fortank og gyllekanaler	710 m ³
I alt på ejendommen:	7710 m³

Ejede tanke på andre ejendomme:

Timlundvej	1600 m ³
Høglundvej 1	1600 m ³
Sønderbyvej 5	700 m ³
I alt på andre ejendomme	3900 m³

Der er således en opbevaringskapacitet på i alt 11.610 m³ i ejede tanke på Odinsgaardsvej 5 og andre ejendomme. Med en årlig normproduktion på 14.326 t gylle og dertil ca 200 m³ i form af dybstrøelse og 100 m³ vaskevand, svarer det til, at der er 9,5 mdr. opbevaringskapacitet i tankene. Dermed overholdes den generelle lovgivning om 9 mdr. opbevaringskapacitet.

Bilag 13: §45 arealudtalelse fra Ringkøbing Skjern Kommune

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Herning Kommune
Louise Lindegaard Weinreich,
e-mail: mikll@herning.dk

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Dorthe Juul
Direkte telefon
9974 1517
E-post
dorthe.juul@rksk.dk

Dato
20. juni 2016
Sagsnummer
16-020486-1

Udtalelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune jf. § 45 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 44 af 11. januar 2016

Arealudtalelse for arealer beliggende i Ringkøbing-Skjern Kommune drevet af husdyrbruget på adressen Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge. Udtalelsen er gældende for følgende arealer, angivet på bilag 1.

Arealer beliggende i Ringkøbing-Skjern Kommune drevet af husdyrbruget på Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge	Marknummer ifølge ansøgning	Anvendelse
Udbringningsarealer	17-3, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 43-1, 43-2 og 44-0	Svarende til 1,67 DE/ha i dybstrøelse, kvæggylle og svinegylle

1.1 Husdyrbruget på Odinsgaardsvej 5, 7270 Stakroge skal jf. ansøgningen overholde/drives med:

- På husdyrbrugets udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle/dybstrøelse i alt svarende til 1,67 DE/ha.
- Udbringningsarealernes nitratudvaskning til overfladevandet må ikke overstige, hvad der svarer til et planteavlbrug i oplandet til Ringkøbing Fjord
- Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder, beregnet ud fra efterafgrødegrundarealet i årets markplan, udover det af Plantedirektoratets til enhver tid gældende lovpligtige krav om efterafgrøder.

Udover de vilkår der ifølge lovgivning og diverse vejledninger (lovpligtige vilkår) skal stilles for at sikre at ovenstående overholdes, ønsker Ringkøbing-Skjern Kommune at stille følgende vilkår:

1.2 Vilkår:

- Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørmængder.

Miljøvurdering

2.1 Generelt

Følgende vedrørende arealberegningerne er oplyst til Ringkøbing-Skjern Kommune:

	Beregning af	Resultat
Fosfor	Krav om P-overskud overholdt	Ja
	Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	0 Kg P
	P-tilført pr. ha/år i ansøgt drift	25,6 Kg P/ha/år
	P-frafortsel, arealvægtet gennemsnit	23,3 Kg P/ha/år
	P-overskud/ha/år for ansøgte projekt	2,3 Kg P/ha/år
Nitratberegning overfladevand	DE reduktionsprocent	91,84 %
	DE max	1,54 DE/ha
	DE reel	1,67 DE/ha
	Kg N/ha DE max	79,0 Kg N/ha
	Kg N/ha DE reel	78,3 Kg N/ha
Nitratberegning grundvand	Ansøgt	52 mg nitrat pr. liter
	Merbelastning (ansøgt – nudrift)	2 mg nitrat pr liter

2.2 Drift

Der er stillet vilkår om det maksimale antal dyreenheder pr. hektar, der må tilføres arealerne via husdyrgødning. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at driften af arealerne, i henhold til generel lovgivning, samt stillede vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener og virkninger fra arealerne.

Der findes gravhøje på, eller ved ejendommens arealer og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser, ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Udbringning af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Det vil sige eksempel jordtype, struktur og hældning samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

2.3 Natur og vand

2.3.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder, er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang. Nærmeste internationale naturområder er habitatområde Borris Hede, som ligger 2,3 km fra de nærmeste af husdyrbrugets arealer.

For beskrivelser af de internationale naturområder henvises til Naturstyrelsens hjemmeside (www.naturstyrelsen.dk)

2.3.2 Vandmiljøet

En del af husdyrbrugets arealer ligger ved, eller i oplandet til vandløb.

Det er kommunens vurdering, at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med kravene om 2 meter bræmmer langs væsentlige vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

2.3.3 Jordtype og eventuelle dræn

Ejendommens ejede/forpagtede udbringningsarealer i Ringkøbing-Skjern Kommune består af i alt 126,07 ha og arealerne er, ifølge ansøgningen, beliggende på (JB1) jorde. Nogle af arealerne er ifølge ansøgningen drænede.

2.3.4 Sædskifte

På alle markerne er der valgt et K4 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for disse arealer.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet.

Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt sædskifte som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.3.5 Bilag IV-arter

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdet vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdet vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padde påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af arealerne i Ringkøbing-Skjern Kommune ikke vil medføre beskadigelse, eller odelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre odelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

2.3.6 Risikoarealer

Landbrugsdriften på arealer, som enten skrånere, eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af ejendommens udbringningsarealer, som skrånere 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra ejendommens udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til vilkår i tillægget og gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

2.3.7 Fosforbelastning til vandområde

Ifølge ansøgningen afvander udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord.

18,35 ha ligger i "P-klasse 2", som er dræne/de/grøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger 107,72 ha af udbringningsarealerne i Ringkøbing-Skjern Kommune i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til ejendommens fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-områderne mod fosfortilførsel fra arealerne.

Fosforoverskuddet overholdes på bedriftsniveau og der stilles derfor ikke vilkår vedr. fosfor. Ringkøbing-Skjern kommune forventer, at Herning kommune medtager arealerne i Ringkøbing-Skjern kommune i den samlede vurdering af projektets påvirkning af Natura-2000 områderne.

2.3.8 Nitrat til overfladevand

Alle udbringningsarealer i Ringkøbing-Skjern Kommune ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet som udgangspunkt er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på bedriftens udbringningsarealer tillades et husdyrtryk på 1,54 DE/ha, hvilket svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 79,0 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 1,67 DE/ha, hvilket svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 78,3 kg N/ha/år.

Der er anvendt et virkemiddel i form af 1 % ekstra efterafgrøder til at reducere den reelle udvaskning til overfladevandet. Ringkøbing-Skjern kommune forventer derfor, at Herning Kommune stiller vilkår om 1 % ekstra efterafgrøder.

Udbringningsarealerne i Ringkøbing-Skjern Kommune er beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord, hvor husdyrtrykket har været stigende siden 2007 og hvor nitratudvaskningen derfor skal reduceres til hvad der svarer til et planteavlsbrug. Ringkøbing-Skjern Kommune forventer derfor, at Herning Kommune med vilkår sikrer, at husdyrbrugets nitratudvaskning til overfladevandet ikke overstiger, hvad der svarer til et planteavlsbrug.

2.3.9 Ammoniak

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Nogle af udbringningsarealerne grænser op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 1). Der er tale om § 3 hede, mose og sø.

Ingen af udbringningsarealerne skrånere mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for, at overfladestømning vil påvirke den § 3-beskyttede natur.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på den baggrund, at § 3 naturområderne ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer, og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte områderne imod påvirkning af tilstanden.

Der er ingen af udbringningsarealerne, der grænser umiddelbart op til Natura 2000 naturområder, som er ammoniakfølsomme (Kategori 1 natur). Kommunen vurderer, at de generelle regler for udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte områderne imod tilstandsændringer og væsentlig påvirkning.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder, herunder andre Natura 2000-områder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder. Nærmeste Natura 2000 habitatområde er Borris Hede. Borris Hede ligger ca. 2,3 km vest for de nærmest beliggende udbringningsarealer.

En mindre del af mark 44-0 ligger indenfor en økologisk forbindelse, Omme Å. Kommunen vurderer, at driften af markerne ikke er i strid med hensynet til arternes spredning. Der opsættes ikke fysiske spærringer på markerne, som kan påvirke arterne negativt.

Spredning i den økologiske forbindelse kan forbedres, ved at have levende hegn mellem markerne.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødsning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke med de stillede vilkår at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt, som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

2.3.10 Grundvand

Arealerne ligger i område med henholdsvis særlig drikkevandsinteresser og i områder med drikkevandsinteresser.

På mark 44-0 er der en markvandingsboring. Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i bekendtgørelsen om udførelse og slojfnng af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer. Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger ifølge Miljøstyrelsens kortværk uden for nitratfølsomme indvindingsområder. Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.4 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af arealerne vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde at de generelle beskyttelsesniveauer skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af arealerne.

2.5 Konklusion

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Ansøgte arealdrift i Ringkøbing-Skjern Kommune kan godkendes, idet driften herunder afsætning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af § 7 beskyttede naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Ringkøbing Fjord), grundvand herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at arealdriften i Ringkøbing-Skjern Kommune ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at den ansøgte arealdrift i Ringkøbing-Skjern Kommune ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Bilag 1: Kort med de arealer udtalelsen omfatter

